

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Skonsolidowany raport kwartalny Qsr

3 / 2013

kwartał / rok

(zgodnie z § 82 ust. 2 i § 83 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. – Dz. U. Nr 33, poz. 259, z późn. zm.)
dla emitentów papierów wartościowych prowadzących działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową

za 3 kwartał roku obrotowego 2013 obejmujący okres od 2013-01-01 do 2013-09-30
zawierający skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF)
w walucie zł
oraz skrócone sprawozdanie finansowe według Ustawy o rachunkowości (Dz.U.09.152.1223)
w walucie zł

data przekazania: 2013-11-14

COMARCH SA	
(pełna nazwa emitenta)	
COMARCH	Informatyka (inf)
(skrótowa nazwa emitenta)	(sektor wg klasyfikacji GPW w Warszawie / branża)
31-864	Kraków
(kod pocztowy)	(miejsowość)
Al. Jana Pawła II	39A
(ulica)	(numer)
012 646 10 00	012 646 11 00
(telefon)	(fax)
investor@comarch.pl	www.comarch.pl
(e-mail)	(www)
677-00-65-406	350527377
(NIP)	(REGON)

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	3 kwartał(y) narastająco / 2013 okres od 2013-01-01 do 2013-09-30	3 kwartał(y) narastająco / 2012 okres od 2012-01-01 do 2012-09-30	3 kwartał(y) narastająco / 2013 okres od 2013-01-01 do 2013-09-30	3 kwartał(y) narastająco / 2012 okres od 2012-01-01 do 2012-09-30
DANE DOTYCZĄCE SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO				
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	625 183	521 321	148 038	124 277
II. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	83	-991	20	-236
III. Zysk (strata) przed opodatkowaniem	1 338	8 231	317	1 962
IV. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy	2 617	10 865	620	2 590
V. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	50 316	33 401	11 914	7 962
VI. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-41849	-74 603	-9 909	-17 784
VII. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-7 104	-17 335	-1 682	-4 132
VIII. Przepływy pieniężne netto, razem	1 363	-58 537	323	-13 955
IX. Liczba akcji (w szt.)	8 051 637	8 051 637	8 051 637	8 051 637
X. Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą przypadający na akcjonariuszy Spółki (w zł/EUR)	0,33	1,35	0,08	0,32
XI. Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą przypadający na akcjonariuszy Spółki (w zł/EUR)	0,32	1,35	0,08	0,32
DANE DOTYCZĄCE SKRÓCONEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO				
XII. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	423 457	378 626	100 271	90 260
XIII. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	38 130	33 446	9 029	7 973
XIV. Zysk (strata) brutto	35 593	22 937	8 428	5 468
XV. Zysk (strata) netto	35 898	24 262	8 500	5 784
XVI. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	77 998	52 817	18 469	12 591
XVII. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-61 712	-88 234	-14 613	-21 034
XVIII. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-16 721	-10 830	-3 959	-2 582
XIX. Przepływy pieniężne netto, razem	-435	-46 247	-103	-11 025
XX. Liczba akcji (w szt.)	8 051 637	8 051 637	8 051 637	8 051 637
XXI. Zysk (strata) zanalizowany na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	8,3	5,34	1,97	1,27
XXII. Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą przypadający na akcjonariuszy Spółki (w zł/EUR)	8,23	5,34	1,95	1,27

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	3 kwartał(y) narastająco / 2013 okres od 2013-01-01 do 2013-09-30	3 kwartał(y) narastająco / 2012 okres od 2012-01-01 do 2012-09-30	3 kwartał(y) narastająco / 2013 okres od 2013-01-01 do 2013-09-30	3 kwartał(y) narastająco / 2012 okres od 2012-01-01 do 2012-09-30
	KAPITAŁY			
XXIII. Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki (skonsolidowany)	608 837	621 623	144 401	152 053
XXIV. Kapitał własny (jednostki dominującej)	647 635	629 386	153 603	153 952

Kursy euro użyte do przeliczania wybranych danych finansowych:

Średnia arytmetyczna średnich kursów NBP na koniec każdego miesiąca za okres: 01.01-30.09.2013 r.: 4,2231.

Średnia arytmetyczna średnich kursów NBP na koniec każdego miesiąca za okres: 01.01-30.09.2012 r.: 4,1948.

Wartość kapitału własnego została przeliczona na euro w oparciu o średni kurs NBP z ostatniego dnia okresu:

30.09.2013 r.: 4,2163,

31.12.2012 r.: 4,0882.

Wartość kapitału własnego (pozycje XXIII i XXIV) została zaprezentowana na koniec 9 miesięcy bieżącego roku obrotowego i na koniec poprzedniego roku obrotowego.

W przypadku prezentowania wybranych danych finansowych z kwartalnej informacji finansowej dane te należy odpowiednio opisać.

Wybrane dane finansowe ze skonsolidowanego bilansu (skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej) lub odpowiednio z bilansu (sprawozdania z sytuacji finansowej) prezentuje się na koniec bieżącego kwartału i koniec poprzedniego roku obrotowego, co należy odpowiednio opisać.

Raport powinien zostać przekazany Komisji Nadzoru Finansowego, spółce prowadzącej rynek regulowany oraz do publicznej wiadomości za pośrednictwem agencji informacyjnej zgodnie z przepisami prawa.

ZAWARTOŚĆ RAPORTU

Plik	Opis
Qsr 3 2013.pdf	Qsr 3 2012

PODPISY OSÓB REPREZENTUJĄCYCH SPÓŁKĘ			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
2013-11-14	Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
2013-11-14	Maria Smolińska	Prokurent	

**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
Grupy Kapitałowej
Comarch
za okres 01.01.2013-30.09.2013**

COMARCH

**Sprawozdanie sporządzone według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej**

I.	SKONSOLIDOWANY BILANS.....	- 3 -
II.	SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	- 4 -
III.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	- 4 -
IV.	SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	- 5 -
V.	SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	- 6 -
VI.	INFORMACJA DODATKOWA	- 7 -
1.	Informacje o strukturze i działalności Grupy	- 7 -
2.	Opis stosowanych zasad rachunkowości	- 9 -
3.	Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	- 15 -
3.1.	Sprawozdawczość wg segmentów za 9 miesięcy 2013 roku	- 15 -
3.2.	Rzeczowe aktywa trwałe	- 19 -
3.3.	Wartość firmy	- 20 -
3.4.	Pozostałe wartości niematerialne	- 22 -
3.5.	Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	- 22 -
3.6.	Zapasy	- 22 -
3.7.	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	- 23 -
3.8.	Instrumenty pochodne i zobowiązania finansowe	- 23 -
3.9.	Należności handlowe oraz pozostałe należności	- 23 -
3.10.	Kapitał zakładowy	- 24 -
3.11.	Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	- 26 -
3.12.	Kontrakty długoterminowe	- 27 -
3.13.	Kredyty, pożyczki	- 27 -
3.14.	Zobowiązania warunkowe	- 31 -
3.15.	Odroczony podatek dochodowy	- 32 -
3.16.	Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia.....	- 33 -
3.17.	Transakcje z podmiotami powiązanymi	- 33 -
3.18.	Zysk na akcję.....	- 34 -
4.	Noty dodatkowe	- 35 -
4.1.	Informacje o akcjonariuszach posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A. oraz akcjach posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące	- 35 -
4.2.	Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze, mające znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe	- 35 -
4.3.	Inne wydarzenia III kwartału 2013 roku	- 36 -
4.4.	Zdarzenia po dacie bilansu nieujęte w sprawozdaniu	- 36 -
4.5.	Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników na dany rok, w świetle wyników zaprezentowanych w raporcie kwartalnym w stosunku do wyników prognozowanych	- 37 -
4.6.	Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowań arbitrażowych lub organem administracji publicznej.....	- 37 -
4.7.	Informacje o istotnych transakcjach z podmiotami powiązanymi zawartych na warunkach innych niż rynkowe	- 37 -
4.8.	Informacje o udzielonych przez emitenta lub jednostkę od niego zależną poręczeniach za zobowiązania osób trzecich lub udzielonych gwarancjach	- 37 -
4.9.	Inne informacje istotne dla oceny sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian oraz informacje, które są istotne dla oceny możliwości realizacji zobowiązań przez emitenta	- 39 -
5.	Opis istotnych dokonań i niepowodzeń oraz czynników i zdarzeń mających znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy Grupy Comarch w III kwartale 2013 roku oraz czynników, które będą miały wpływ na osiągnięte wyniki w perspektywie co najmniej kolejnego kwartału	- 40 -
5.1.	Przychody ze sprzedaży i wynik finansowy	- 40 -
5.2.	Struktura przychodów	- 42 -
5.3.	Portfel zamówień	- 45 -
5.4.	Kurs akcji Comarch S.A.	- 46 -
5.5.	Zdarzenia III kwartału 2013 roku o dużym znaczeniu dla bieżącej działalności Grupy Comarch	- 46 -
5.6.	Zdarzenia po dacie bilansu o dużym znaczeniu dla bieżącej działalności Grupy Comarch	- 47 -
VII.	SKRÓCONE KWARTALNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE COMARCH S.A. ZA III KWARTAŁ 2013 ROKU	- 48 -

I. Skonsolidowany bilans

	Nota	Stan na 30 września 2013 r.	Stan na 31 grudnia 2012 r.
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	3.2	361 738	357 715
Wartość firmy	3.3	44 061	44 061
Pozostałe wartości niematerialne	3.4	82 472	96 401
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe		1 459	904
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	3.5	192	244
Inwestycje pozostałe		106	48
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3.15	26 976	27 791
Pozostałe należności		1 629	1 844
		518 633	529 008
Aktywa obrotowe			
Zapasy	3.6	54 923	62 307
Należności handlowe oraz pozostałe należności	3.9	301 936	399 840
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		2 104	408
Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	3.12	47 454	10 165
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	3.7	1 652	1 616
Pozostałe aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	3.8	1 006	1 059
Udziały i akcje		111	22
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		144 553	142 318
		553 739	617 735
		1 072 372	1 146 743
Aktywa razem			
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki			
Kapitał zakładowy	3.10	8 051	8 051
Pozostałe kapitały		144 486	142 332
Różnice kursowe		2 263	3 090
Zysk netto za okres bieżący		2 617	40 660
Niepodzielony wynik finansowy		451 420	427 490
		608 837	621 623
Udziały mniejszości		5 577	3 319
		614 414	624 942
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty i pożyczki	3.13	116 983	94 892
Rezerwa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	3.15	37 859	41 575
Inne zobowiązania		379	-
		155 221	136 467
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	3.11	178 040	232 316
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		1 908	7 323
Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych	3.12	26 382	17 045
Kredyty i pożyczki	3.13	27 287	36 325
Zobowiązania finansowe	3.8	-	180
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	3.16	69 120	92 145
		302 737	385 334
		457 958	521 801
Zobowiązania razem		1 072 372	1 146 743
Razem kapitał własny i zobowiązania		1 072 372	1 146 743

II. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

Nota	III kwartał 2013	9 miesięcy 2013	III kwartał 2012	9 miesięcy 2012
Przychody ze sprzedaży	233 482	625 183	166 440	521 321
Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	(197 345)	(507 037)	(138 011)	(415 271)
Zysk brutto na sprzedaży	36 137	118 146	28 429	106 050
Pozostałe przychody operacyjne	952	8 622	4 149	11 662
Koszty sprzedaży i marketingu	(21 585)	(67 938)	(16 980)	(56 522)
Koszty ogólnego zarządu	(17 084)	(48 026)	(16 041)	(47 306)
Pozostałe koszty operacyjne	(1 265)	(10 721)	(4 934)	(14 875)
Zysk / (strata) operacyjny	(2 845)	83	(5 377)	(991)
Przychody finansowe - netto	4 138	1 097	2 743	9 246
Udział w zyskach / (stratach) jednostek stowarzyszonych	79	158	(2)	(24)
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	1 372	1 338	(2 636)	8 231
Podatek dochodowy	(1 914)	(259)	424	492
Zysk / (strata) netto za okres	(542)	1 079	(2 212)	8 723
w tym:				
Zysk / (strata) netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	220	2 617	(1 403)	10 865
Strata netto przypadająca udziałom niedającym kontroli	(762)	(1 538)	(809)	(2 142)
Zysk na akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej za okres (wyrażony w zł na jedną akcję)				
– podstawowy	3.18	0,33		1,35
– rozwodniony	3.18	0,32		1,35

III. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	III kwartał 2013	9 miesięcy 2013	III kwartał 2012	9 miesięcy 2012
Zysk / (strata) netto za okres	(542)	1 079	(2 212)	8 723
Pozostałe dochody całkowite				
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	(1 401)	(827)	(1 383)	(3 373)
Razem pozostałe dochody całkowite	(1 401)	(827)	(1 383)	(3 373)
Suma dochodów całkowitych za okres	(1 943)	252	(3 595)	5 350
przypadających akcjonariuszom jednostki dominującej	(1 182)	1 790	(2 657)	7 677
przypadających udziałom niedającym kontroli	(761)	(1 538)	(938)	(2 327)

IV. Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym

	Przypadające na akcjonariuszy jednostki dominującej					Kapitały przypadające udziałom niebędącym kontrolni	Kapitał własny razem
	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały	Różnice kursowe	Zysk netto za okres bieżący	Niepodzielony wynik finansowy		
Stan na 1 stycznia 2012 r.	8 051	142 007	6 595	36 257	407 444	9 497	609 851
Przeniesienie wyniku za rok 2011	-	-	-	(36 257)	36 257	-	-
Dywidenda wypłacona	-	-	-	-	(14 760)	-	(14 760)
Zmiany struktury własnościowej w MKS Cracovia SSA, Ca Consulting S.A. i Comarch R&D S.à r.l.	-	-	-	-	1 679	(1 679)	-
Kapitał własny z przejęcia udziałów niekontrolujących	-	-	-	-	(3 130)	(1 039)	(4 169)
Kapitał z wyceny opcji menedżerskiej	-	325	-	-	-	-	325
Różnice kursowe ⁽¹⁾	-	-	(3 505)	-	-	(52)	(3 557)
Zysk/(strata) za okres ⁽²⁾	-	-	-	40 660	-	(3 408)	37 252
Całkowite dochody za okres (1+2)	-	-	(3 505)	40 660	-	(3 460)	33 695
Stan na 31 grudnia 2012 r.	8 051	142 332	3 090	40 660	427 490	3 319	624 942
Stan na 1 stycznia 2013 r.	8 051	142 332	3 090	40 660	427 490	3 319	624 942
Przeniesienie wyniku za rok 2012	-	-	-	(40 660)	40 660	-	-
Dywidenda wypłacona	-	-	-	-	(13 103)	-	(13 103)
Kapitały z przejęcia udziałów	-	-	-	-	-	169	169
Zmiana struktury własnościowej	-	-	-	-	(3 627)	3 627	-
Kapitał z wyceny opcji menedżerskiej	-	2 154	-	-	-	-	2 154
Różnice kursowe ⁽¹⁾	-	-	(827)	-	-	-	(827)
Zysk/(strata) za okres ⁽²⁾	-	-	-	2 617	-	(1 538)	1 079
Całkowite dochody za okres (1+2)	-	-	(827)	2 617	-	(1 538)	252
Stan na 30 września 2013 r.	8 051	144 486	2 263	2 617	451 420	5 577	614 414

Dywidenda w łącznej kwocie 13 103 tys. zł obejmuje dywidendę w kwocie 12 077 tys. zł wypłaconą przez jednostkę dominującą dla jej akcjonariuszy zgodnie z ustalonym terminem, tj. w dniu 19 sierpnia 2013 r., dywidendę w kwocie 291 tys. zł wypłaconą przez CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A w dniu 11 lipca 2013 r. oraz pozostałe dywidendy w kwocie 735 tys. zł wypłacone w dniu 23 sierpnia 2013 r. przez jednostki zależne dla komplementariuszy spoza Grupy.

V. Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

	9 miesięcy 2013	9 miesięcy 2012
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		
Zysk netto	1 079	8 723
Korekty razem	57 151	30 996
Udział w (zyskach) stratach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	(158)	23
Amortyzacja	48 546	39 934
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych	(2 301)	(11 556)
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	2 137	(4 453)
(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	1 689	468
Zmiana stanu zapasów	8 682	(14 158)
Zmiana stanu należności	82 578	11 029
Zmiana stanu zobowiązań i rezerw, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	(84 303)	7 328
Inne korekty	281	2 381
Zysk netto pomniejszony o korekty razem	58 230	39 719
Zapłacony podatek dochodowy	(7 914)	(6 318)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	50 316	33 401
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(31 530)	(50 942)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	344	141
Nabycie wartości niematerialnych	(12 425)	(7 345)
Wpływy ze sprzedaży inwestycji w nieruchomości oraz WNIP	18	191
Wydatki na nabycie aktywów finansowych	(58)	(21 159)
Wydatki na inwestycje w nieruchomości	(16)	(22)
Wpływy ze sprzedaży dostępnych do sprzedaży aktywów finansowych	-	803
Udzielone pożyczki długoterminowe	(860)	(762)
Splacone pożyczki długoterminowe	690	581
Odsetki	1 658	2 541
Inne wpływy z aktywów finansowych	789	1 370
Inne wpływy inwestycyjne	562	-
Inne wydatki inwestycyjne	(1 021)	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(41 849)	(74 603)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej		
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek	58 010	11 099
Splata kredytów i pożyczek	(49 089)	(10 793)
Odsetki	(2 957)	(2 876)
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	(12 077)	(12 077)
Inne niż wypłaty na rzecz właścicieli wydatki z tytułu podziału zysku	(1 026)	(2 683)
Inne wpływy finansowe	210	-
Inne wydatki finansowe	(175)	(5)
Środki pieniężne netto wykorzystane w/pochodzące z działalności finansowej	(7 104)	(17 335)
Zmiana środków pieniężnych netto	1 363	(58 537)
Środki pieniężne na początek okresu	142 269	192 895
Dodatknie (ujemne) różnice kursowe w środkach pieniężnych	897	(1 969)
Środki pieniężne na koniec okresu	144 529	132 389
- w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	2 242	3 171

VI. Informacja dodatkowa

1. Informacje o strukturze i działalności Grupy

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Comarch („Grupa”), której jednostką dominującą jest Spółka Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 39 A („Spółka”), jest działalność związana z oprogramowaniem - PKD 62.01.Z. Oznaczenie sądu rejestrowego dla Comarch S.A.: Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Numer KRS: 0000057567. Spółka Comarch S.A. posiada dominujący udział w Grupie pod względem osiągniętych przychodów, wartości aktywów oraz ilości i wielkości realizowanych kontraktów. Akcje Spółki Comarch S.A. są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Czas trwania jednostki dominującej nie jest ograniczony.

1.1 Struktura organizacyjna Grupy Comarch

W dniu 30 września 2013 r. w skład Grupy Comarch wchodziły następujące podmioty (w nawiasach udział głosów przypadający na Comarch S.A., chyba że wskazano inaczej):

- Comarch Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie w Polsce,
- Comarch AG z siedzibą w Dreźnie w Niemczech (100%),
 - Comarch Software und Beratung AG z siedzibą w Monachium w Niemczech (100% zależna od Comarch AG*),
 - Comarch Solutions GmbH z siedzibą w Innsbruck w Austrii (100% zależna od Comarch Software und Beratung AG),
 - SoftM France S.à r.l. z siedzibą w Oberhausbergen we Francji (100% zależna od Comarch Software und Beratung AG),
- Comarch S.A.S. z siedzibą w Lezennes we Francji (100%),
 - Comarch R&D S.à r.l. z siedzibą w Montbonnot-Saint-Martin we Francji (70% zależna od Comarch SAS, 30% zależna od Comarch S.A.),
- Comarch Luxembourg S.à r.l. z siedzibą w Luksemburgu w Luksemburgu (100%)
- Comarch, Inc. z siedzibą w Rosemont w Stanach Zjednoczonych Ameryki (100%),
 - Comarch Panama, Inc. z siedzibą w Panamie w Panamie (100% zależna od Comarch, Inc.),
- Comarch Canada, Corp. z siedzibą w New Brunswick w Kanadzie (100%),
- Comarch Middle East FZ-LLC z siedzibą w Dubaju w Zjednoczonych Emiratach Arabskich (100%),
- Comarch LLC z siedzibą w Kijowie na Ukrainie (100%),
- OOO Comarch z siedzibą w Moskwie w Rosji (100%),
- Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. z siedzibą w Szanghaju w Chinach (100%),
- Comarch Vietnam Company Limited (Comarch Co., Ltd.) z siedzibą w Ho Chi Minh City w Wietnamie (100%),
- Comarch Oy z siedzibą w Espoo w Finlandii (100%),
- Comarch UK Ltd. z siedzibą w Londynie w Wielkiej Brytanii (100%),
- Comarch Chile SpA w Santiago w Chile (100%),
- Comarch s.r.o. z siedzibą w Bratysławie na Słowacji (100%),
- SouthForge sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100%),
- CA Consulting S.A. z siedzibą w Warszawie w Polsce (100%),
- Comarch Management sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100%),
- Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w Krakowie w Polsce („CCF FIZ”) (Comarch S.A. posiada 100% wyemitowanych certyfikatów inwestycyjnych),
 - Comarch Management sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (38,57% głosów przypada na CCF FIZ; 61,43% głosów przypada na Comarch S.A.; z akcji nabytych przez Comarch Management sp. z o.o. SK-A celem umorzenia spółka nie wykonuje prawa głosu),
 - Bonus Management sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00% głosów przypada na CCF FIZ),
 - Bonus Development sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),

- Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - iMed24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - Comarch Polska S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - iReward24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - Infrastruktura24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - iComarch24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
 - CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00% głosów przypada na CCF FIZ),
 - ESAProjekt sp. z o.o. z siedzibą w Chorzowie w Polsce (100% głosów przypada na CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A),
 - Comarch Swiss AG z siedzibą w Luzern w Szwajcarii (100% głosów przypada na CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A),
 - CAMS AG z siedzibą w Luzern w Szwajcarii (51% głosów przypada na CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A),
- Opso sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100%),
- MKS Cracovia SSA z siedzibą w Krakowie w Polsce (62,16%).

(* w tym 2,68% akcji CSuB AG pożyczonych od podmiotu spoza Grupy Comarch

Na dzień 30 września 2013 r. jednostką stowarzyszoną z jednostką dominującą jest:

- poprzez Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty: SolInteractive S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (30,72% głosów przypada na CCF FIZ).

Spółki stowarzyszone nie są konsolidowane. Udziały w nich są wyceniane metodą praw własności.

1.2 Struktura działania Grupy Comarch

Struktura działania Grupy Comarch jest następująca:

- jednostka dominująca Comarch S.A. pozyskuje większość kontraktów w dużej mierze realizując je,
- spółki Comarch AG, Comarch S.A.S., Comarch R&D S.à r.l., Comarch Luxembourg S.à r.l., Comarch Inc., Comarch Panama Inc., Comarch Canada, Corp., Comarch Middle East FZ-LLC, Comarch LLC, OOO Comarch, Comarch Oy, Comarch UK Ltd. oraz Comarch Chile SpA pozyskują kontrakty informatyczne na rynkach zagranicznych i realizują je w całości lub w części,
- spółki SouthForge sp. z o.o. i Comarch Polska S.A. pozyskują kontrakty informatyczne na rynku krajowym i zagranicznym i realizują je w całości lub w części,
- CA Consulting S.A. prowadzi działalność teleinformatyczną, polegającą na dostarczaniu łącz teleinformatycznych na potrzeby krajowych spółek Grupy, a także na świadczeniu usług informatycznych i consultingowych na rzecz Comarch S.A. oraz klientów spoza Grupy Comarch,
- Spółka Comarch Software und Beratung AG jest znaczącym na rynku niemieckim producentem oprogramowania ERP oraz integratorem systemów informatycznych. Comarch Solutions GmbH prowadzi działalność o profilu identycznym z profilem działalności spółki Comarch Software und Beratung AG,
- Comarch Swiss AG zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem rozwiązań informatycznych Comarch (zwłaszcza w obszarach ERP i ECM) na rynku szwajcarskim,
- ESAProjekt sp. z o.o. jest jednym z czołowych polskich producentów i dostawców kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia,
- Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty prowadzi działalność inwestycyjną (poprzez swoje spółki zależne) w zakresie nowych technologii i usług, a także działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym,
- Comarch Management sp. z o.o., Comarch Management sp. z o.o. SK-A , CASA

Management and Consulting sp. z o.o. SK-A, CAMS AG, Bonus Management sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A prowadzą działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką,

- przedmiotem działalności Bonus Development sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A jest działalność developerska oraz inwestycyjna na rynku nieruchomości,
- iMed24 S.A. wytwarza i sprzedaje oprogramowanie związane z medycyną oraz świadczy usługi medyczne i diagnostyczne,

- iReward24 S.A. prowadzi działalność polegającą na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania lojalnościowego dla odbiorców z sektora małych i średnich przedsiębiorstw

- Infrastruktura24 S.A. prowadzi działalność polegającą na oferowaniu usług data center oraz outsourcingu usług informatycznych,

- iComarch24 S.A. prowadzi projekty informatyczne z zakresu e-księgowości oraz handlu elektronicznego, świadczy również usługi księgowe dla krajowych podmiotów zależnych z Grupy Comarch,

- MKS Cracovia SSA jest sportową spółką akcyjną,

- Opso sp. z o.o. prowadzi działalność gastronomiczną,

- Comarch Co. Ltd (Wietnam) jest w trakcie procesu likwidacyjnego. Spółka SoftM France S.à r.l. jest w trakcie postępowania upadłościowego. Spółki Comarch s.r.o. i Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. nie prowadzą obecnie działalności operacyjnej.

1.3 Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej w III kwartale 2013 roku

W dniu 1 lipca 2013 r. NWZ CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego do kwoty 3 114 000 zł. W dniu 6 września 2013 r. zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego podwyższenie zostało zarejestrowane.

W dniu 18 lipca 2013 r. zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki iMed24 S.A. z kwoty 2 050 000,00 PLN do kwoty 2 450 000,00 PLN. W dniu 3 września 2013 r. NWZ iMed24 S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego do kwoty 2 850 000,00 PLN. Podwyższenie nie zostało zarejestrowane do dnia 30 września 2013 r.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy spółki Comarch Management sp. z o.o. SK-A podjęło w dniu 30 sierpnia 2013 r. uchwały, m.in. w sprawie obniżenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 168 868 PLN do kwoty 90 110 PLN oraz o umorzeniu 78 758 akcji własnych posiadanych przez spółkę. W dniu 2 września 2013 r. została zawarta umowa nabycia akcji własnych celem umorzenia pomiędzy CCF FIZ i Comarch Management sp. z o.o. SK-A. Comarch Management sp. z o.o. SK-A nabyła na podstawie tej umowy 16 852 akcje za łączną cenę 3 999 822,20 zł. Po powyższej transakcji CCF FIZ dysponuje 38,57% głosów a Comarch SA 61,43% głosów na WZA spółki. Prawa głosu z akcji nabytych w celu umorzenia nie są wykonywane.

1.4 Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej po dacie bilansu

W dniu 1 października 2013 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego do kwoty 91 863,00 zł w spółce Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A.

W dniu 17 października 2013 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego do kwoty 1 542 700,00 zł w spółce Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A.

W dniu 25 października 2013 r. NZW Comarch Management sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego do kwoty 250 000,00 zł.

2. Opis stosowanych zasad rachunkowości

Niniejsze niezbadane Śródroczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy („Śródroczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe”) obejmujące okres 9 miesięcy zakończonych 30 września 2013 roku wraz z danymi porównywalnymi, zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości („MSR”) 34, oraz zgodnie z odpowiednimi standardami rachunkowości mającymi zastosowanie do śródrocznej

sprawozdawczości finansowej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską, opublikowanymi i obowiązującymi w czasie przygotowywania niniejszego Skróconego Śródrocznego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego.

Niniejsze Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe obejmujące okres 9 miesięcy zakończonych 30 września 2013 roku nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze zbadanym Skonsolidowanym Sprawozdaniem Finansowym Grupy Kapitałowej Comarch sporządzonym według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), zawierającym noty („Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe sporządzone według MSSF”) za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku.

Zasady rachunkowości oraz metody wyliczeń przyjęte do przygotowania Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego obejmującego okres 9 miesięcy zakończonych 30 września 2013 roku są spójne z zasadami opisanymi w zbadanym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Comarch sporządzonym według MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku (Nota 2 oraz Nota 3 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Comarch sporządzonego według MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku).

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe obejmujące okres 9 miesięcy zakończonych 30 września 2013 roku składa się ze skonsolidowanego bilansu, skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego zestawienia całkowitych dochodów, zestawienia zmian w skonsolidowanych kapitałach własnych, skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych oraz wybranych not objaśniających.

W śródrocznym sprawozdaniu finansowym uwzględnia się bądź odracza koszty powstające w roku finansowym nierównomiernie tylko wtedy, gdy powyższe koszty powinny zostać uwzględnione bądź odroczone w czasie na koniec danego roku obrotowego.

Niniejsze Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe obejmujące okres 9 miesięcy zakończonych 30 września 2013 roku zostało przygotowane w tysiącach złotych i zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 14 listopada 2013 roku.

Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2013

Następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone przez UE wchodzi w życie w roku 2013:

- **MSSF 13 „Ustalenie wartości godziwej”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”** – Silna hiperinflacja i usunięcie sztywnych terminów dla stosujących MSSF po raz pierwszy, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”** – Pożyczki rządowe, zatwierdzone w UE w dniu 4 marca 2013 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”** – Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, zatwierdzone w UE w dniu 13 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”** - Prezentacja składników innych całkowitych dochodów, zatwierdzone w UE w dniu 5 czerwca 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2012 roku lub po tej dacie),

- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”** – Podatek odroczone: realizacja wartości aktywów, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – Poprawki do rachunkowości świadczeń po okresie zatrudnienia, zatwierdzone w UE w dniu 5 czerwca 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (2012)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF opublikowane w dniu 17 maja 2012 roku (MSSF 1, MSR 1, MSR 16, MSR 32 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa, zatwierdzone w UE w dniu 27 marca 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 lub po tej dacie),
- **Interpretacja KIMSF 20 „Koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie).

Według szacunków jednostki dominującej ww. standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości jednostki.

Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

- **MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **MSR 27 (znowelizowany w roku 2011) „Jednostkowe sprawozdania finansowe”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **MSR 28 (znowelizowany w roku 2011) „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” oraz MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach”** – objaśnienia na temat przepisów przejściowych, zatwierdzone w UE w dniu 4 kwietnia 2013 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja”** – kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, zatwierdzone w UE w dniu 13 grudnia 2012 roku

(obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie).

Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień 14 listopada 2013 r. nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania w UE:

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”** – obowiązkowa data wejścia w życie i przepisy przejściowe,
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”** – jednostki inwestycyjne (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 36 „Utrata wartości aktywów”** – Ujawnianie wartości odzyskiwalnej aktywów niefinansowych (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” – Nowacja instrumentów pochodnych i dalsze stosowanie rachunkowości zabezpieczeń** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **Interpretacja KIMSF 21 „Opłaty publiczne”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie).

Według szacunków jednostki dominującej ww. standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

Według szacunków jednostki dominującej zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według **MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”** nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Comarch za 9 miesięcy 2013 roku obejmuje sprawozdania następujących spółek:

	Charakter powiązań	Metoda konsolidacji	Udział Comarch S.A. w kapitale zakładowym
Comarch S.A.	jednostka dominująca	pełna	
Comarch AG	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Software und Beratung AG	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu Comarch AG *)
Comarch Solutions GmbH	jednostka zależna	pełna	100% zależna od Comarch Software und Beratung AG
SoftM France S.à r.l.	jednostka zależna	pełna	100% zależna od Comarch Software und Beratung AG
Comarch S.A.S.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch R&D S.à r.l.	jednostka zależna	pełna	30%, 70% w posiadaniu Comarch SAS
Comarch Luxembourg S.à r.l.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Inc.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Panama Inc.	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu Comarch Inc.
Comarch Canada, Corp.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Middle East FZ-LLC	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch LLC	jednostka zależna	pełna	100%
OOO Comarch	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Co., Ltd. (Wietnam)	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Oy	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch UK Ltd.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Chile SpA	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch s.r.o.	jednostka zależna	pełna	100%
SouthForge sp. z o.o.	jednostka zależna	pełna	100%
CA Consulting S.A.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Management sp. z o.o.	jednostka zależna	pełna	100%
Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	jednostka zależna	pełna	100% ogólnej liczby certyfikatów inwestycyjnych

Comarch Management sp. z o.o. SK-A	jednostka zależna	pełna	16,73% w posiadaniu CCF FIZ, 26,65% w posiadaniu Comarch S.A., 56,62% akcji nabytych w celu umorzenia przez Comarch Management sp. z o.o. SK-A
Bonus Management sp. z o.o. SK-A	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus Development sp. z o.o. SK-A	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
iMed24 S.A.	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Polska S.A.	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
iReward24 S.A.	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Infrastruktura24 S.A.	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
iComarch24 S.A.	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
ESAProjekt sp. z o.o.	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A
Comarch Swiss AG	jednostka zależna	pełna	100% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A
CAMS AG	jednostka zależna	pełna	51% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A
Opso sp. z o.o.	jednostka zależna	pełna	100%
MKS Cracovia SSA	jednostka zależna	pełna	62,16%

(*) w tym 2,68% akcji CSuB AG pożyczonych od podmiotu spoza Grupy Comarch

3. Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

3.1. Sprawozdawczość wg segmentów za 9 miesięcy 2013 roku

Dla Grupy Kapitałowej Comarch podstawowym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty branżowe a pomocniczym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty geograficzne. Objęte konsolidacją jednostki Grupy Kapitałowej Comarch prowadzą następujące rodzaje działalności:

- sprzedaż systemów informatycznych i usług z nimi związanych oraz sprzedaż sprzętu informatycznego (określaną dalej jako „Segment IT”),
- działalność sportową (określaną dalej jako „Segment Sport”) prowadzoną przez MKS Cracovia SSA,
- działalność związaną z inwestowaniem na rynku kapitałowym i na rynku nieruchomości (określaną dalej jako „Segment Inwestycje”),
- działalność w zakresie usług medycznych oraz produkcji oprogramowania dla medycyny (określaną dalej jako „Segment Medycyna”).

Dominujący udział w przychodach ze sprzedaży, wynikach oraz aktywach posiada Segment IT. Ze względu na specyfikę działalności segment IT prezentowany jest z wydzieleniem rynku DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), rynku polskiego oraz rynków pozostałych.

Rozkład przychodów ze sprzedaży osiągniętych przez Grupę Kapitałową Comarch na przestrzeni roku 2012 przedstawiał się następująco: 19% rocznej sprzedaży zostało zrealizowane w pierwszym kwartale, 21% w drugim kwartale, 19% w trzecim kwartale oraz 41% w czwartym kwartale. Taki rozkład przychodów jest typowy dla branży informatycznej.

Na przestrzeni roku 2013 Grupa spodziewa się rozkładu przychodów ze sprzedaży zbliżonego do ubiegłorocznego.

Przychody, koszty i wynik finansowy

9 miesięcy 2012	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Eliminacje	Razem
	Rynek polski	Rynek DACH	Pozostałe rynk					
Przychody segmentu– sprzedaż klientom zewnętrznym	329 826	142 736	53 071	2 274	10 036	4 286	-	542 229
<i>w tym:</i>								
<i>przychody ze sprzedaży:</i>	313 268	141 759	52 900	125	9 241	4 028	-	521 321
<i>na rzecz klientów z sektora Telekomunikacja, Media, IT</i>	65 494	50 490	21 748	-	-	-	-	137 732
<i>na rzecz klientów z sektora Finanse i Bankowość</i>	78 606	1 941	10 935	-	-	-	-	91 482
<i>na rzecz klientów z sektora Handel i Usługi</i>	29 871	5 650	17 766	-	-	-	-	53 287
<i>na rzecz klientów z sektora Przemysł i Utilities</i>	45 091	2 293	1 863	-	-	-	-	49 247
<i>na rzecz klientów z Sektora Publicznego</i>	48 306	96	371	-	-	-	-	48 773
<i>na rzecz Małych i Średnich Przedsiębiorstw</i>	44 713	81 289	-	-	-	-	-	126 002
<i>na rzecz pozostałych klientów</i>	1 187	-	217	125	9 241	4 028	-	14 798
<i>pozostałe przychody operacyjne</i>	9 723	857	29	-	795	258	-	11 662
<i>przychody finansowe</i>	6 835	120	142	2 149	-	-	-	9 246
Przychody segmentu– sprzedaż pozostałym segmentom	2201	6 996	16 099	1 678	6 347	1 900	(35 221)	-
Przychody segmentu ogółem*	332 027	149 732	69 170	3 952	16 383	6 186	(35 221)	542 229
Koszty segmentu d/t sprzedaży klientom zewnętrznym	299 014	155 159	50 693	775	13 728	14 605	-	533 974
Koszty segmentu d/t sprzedaży pozostałym segmentom	2 201	6 996	16 099	1 678	6 347	1 900	(35 221)	-
Koszty segmentu ogółem*	301 215	162 155	66 792	2 453	20 075	16 505	(35 221)	533 974
Podatek bieżący	(1 274)	(220)	(781)	-	-	-	-	(2 275)
Aktywa i rezerwa na podatek z tytułu ulgi inwestycyjnej i pozostałych tytułów	1 746	1 554	(780)	-	210	37	-	2 767
Udział segmentu w wyniku jednostek wycenianych metodą prawa własności	(24)	-	-	-	-	-	-	(24)
Wynik netto	31 260	(11 089)	817	1 499	(3 482)	(10 282)	-	8 723
<i>w tym:</i>								
<i>wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej</i>	31 260	(10 346)	817	1 499	(2 083)	(10 282)	-	10 865
<i>wynik przypadający udziałowcom mniejszościowym</i>	-	(743)	-	-	(1 399)	-	-	(2 142)

*) pozycje obejmują odpowiednio przychody oraz koszty z wszystkich rodzajów, które w sposób bezpośredni można przyporządkować poszczególnym segmentom

9 miesięcy 2013	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Eliminacje	Razem
	Rynek polski	Rynek DACH	Pozostałe rynk					
Przychody segmentu– sprzedaż klientom zewnętrznym	414 839	139 029	62 187	4 130	8 403	6 314	-	634 902
<i>w tym:</i>								
<i>przychody ze sprzedaży:</i>	412 956	136 840	61 470	144	7 994	5 779	-	625 183
<i>na rzecz klientów z sektora Telekomunikacja, Media, IT</i>	66 814	51 273	25 750	-	-	-	-	143 837
<i>na rzecz klientów z sektora Finanse i Bankowość</i>	82 585	3 173	9 674	-	-	-	-	95 432
<i>na rzecz klientów z sektora Handel i Usługi</i>	37 905	4 905	23 635	-	-	-	-	66 445
<i>na rzecz klientów z sektora Przemysł i Utilities</i>	60 166	3 957	2 022	-	-	-	-	66 145
<i>na rzecz klientów z Sektora Publicznego</i>	109 496	38	378	-	-	-	-	109 912
<i>na rzecz Małych i Średnich Przedsiębiorstw</i>	48 638	73 494	-	-	-	-	-	122 132
<i>na rzecz pozostałych klientów</i>	7 352	-	11	144	7 994	5 779	-	21 280
<i>pozostałe przychody operacyjne</i>	3 476	1 999	611	1 592	409	535	-	8 622
<i>przychody finansowe</i>	(1 593)	190	106	2 394	-	-	-	1 097
Przychody segmentu– sprzedaż pozostałym segmentom	123 280	11 067	19 378	1 977	6 425	4 165	(166 292)	-
Przychody segmentu ogółem*	538 119	150 096	81 565	6 107	14 828	10 479	(166 292)	634 902
Koszty segmentu d/t sprzedaży klientom zewnętrznym	386 595	153 959	61 158	2 085	12 446	17 479	-	633 722
Koszty segmentu d/t sprzedaży pozostałym segmentom	123 280	11 067	19 378	1 977	6 425	4 165	(166 292)	-
Koszty segmentu ogółem*	509 875	165 026	80 536	4 062	18 871	21 644	(166 292)	633 722
Podatek bieżący	(195)	(83)	(2 696)	-	-	-	-	(2 974)
Aktywa i rezerwa na podatek z tytułu ulgi inwestycyjnej i pozostałych tytułów	(87)	2 297	-	-	479	26	-	2 715
Udział segmentu w wyniku jednostek wycenianych metodą prawa własności	158	-	-	-	-	-	-	158
Wynik netto	28 120	(12 716)	(1 667)	2 045	(3 564)	(11 139)	-	1 079
<i>w tym:</i>								
<i>wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej</i>	28 120	(12 527)	(1 667)	2 045	(2 215)	(11 139)	-	2 617
<i>wynik przypadający udziałom nie dającym kontroli</i>	-	(189)	-	-	(1 349)	-	-	(1 538)

*) pozycje obejmują odpowiednio przychody oraz koszty z wszystkich rodzajów, które w sposób bezpośredni można przyporządkować poszczególnym segmentom

Udział segmentów branżowych w aktywach i zobowiązaniach oraz wydatkach inwestycyjnych

Aktywa i zobowiązania segmentów oraz wydatki inwestycyjne i amortyzacja na dzień 30 września 2012 roku oraz 30 września 2013 roku przedstawiają się następująco:

30 września 2012 / 9 miesięcy 2012

	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Ogółem
	Polska	DACH	Pozostałe				
Aktywa	544 890	139 504	47 061	143 708	45 472	11 737	932 372
Zobowiązania	247 563	44 809	5 874	1 505	12 897	19 039	331 687
Wydatki inwestycyjne	31 644	23 046	1 782	21 683	1 329	747	80 231
Amortyzacja	17 779	15 867	682	690	2 009	2 907	39 934

30 września 2013 / 9 miesięcy 2013

	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Ogółem
	Polska	DACH	Pozostałe				
Aktywa	627 430	184 206	45 637	135 193	42 562	37 344	1 072 372
Zobowiązania	322 555	90 672	11 498	235	14 742	18 256	457 958
Wydatki inwestycyjne	22 401	16 307	954	2 997	634	2 617	45 910
Amortyzacja	22 314	18 953	736	746	1 532	4 265	48 546

Ze względu na geograficzny podział działalności Grupa Comarch wyróżnia następujące segmenty rynku: Polska, Rejon DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), Europa – pozostałe kraje, Ameryka, Pozostałe kraje. Segment Sport, Segment Inwestycje i Segment Medycyna prowadzą działalność wyłącznie na terenie Polski. Ze względu na to, że jedynie Segment IT prowadzi działalność poza krajem i jednocześnie ponoszone w Segmencie IT koszty w znacznej mierze są wspólne dla sprzedaży eksportowej oraz krajowej nie jest celowe ustalanie wyniku odrębnie dla działalności eksportowej i krajowej.

Sprzedaż pomiędzy poszczególnymi segmentami odbywa się na zasadach rynkowych.

Podział przychodów ze sprzedaży, aktywów oraz wydatków inwestycyjnych ogółem wg segmentów geograficznych jest zaprezentowany poniżej.

Przychody ze sprzedaży podstawowej- wg lokalizacji działalności

	9 miesięcy 2013	%	9 miesięcy 2012	%
Kraj /Polska/	426 873	68,3	326 662	62,7
Rejon DACH	136 840	21,9	141 759	27,2
Europa - pozostałe	30 522	4,9	31 384	6,0
Ameryka	29 474	4,7	19 208	3,7
Pozostałe kraje	1 474	0,2	2 308	0,4
RAZEM	625 183	100,0	521 321	100,0

Suma aktywów - wg lokalizacji działalności

	30 września 2013	%	31 grudnia 2012 r.	%
Kraj /Polska/	845 775	78,9	915 260	79,8
Rejon DACH	184 206	17,2	186 875	16,3
Europa - pozostałe	26 672	2,5	26 663	2,3
Ameryka	14 471	1,3	17 016	1,5
Pozostałe kraje	1 248	0,1	929	0,1
RAZEM	1 072 372	100,0	1 146 743	100,0

Wydatki inwestycyjne - wg lokalizacji działalności

	9 miesięcy 2013	12 miesięcy 2012	9 miesięcy 2012
Kraj /Polska/	28 649	63 340	56 088
Rejon DACH	16 307	57 951	23 046
Europa - pozostałe	344	976	657
Ameryka	610	524	440
Pozostałe kraje	-	-	-
RAZEM	45 910	122 791	80 231

3.2. Rzeczowe aktywa trwałe

	30 września 2013 r.	31 grudnia 2012 r.
Grunty, budynki i budowle	274 266	228 962
Środki transportu i urządzenia	58 391	59 561
Środki trwałe w budowie	6 582	47 200
Pozostałe	20 860	20 967
Zaliczki na środki trwałe w budowie	1 639	1 025
RAZEM	361 738	357 715

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują głównie nieruchomości i urządzenia posiadane przez Grupę Comarch. Na dzień 30 września 2013 r. własnością Grupy jest sześć budynków biurowych położonych w Krakowie, w tym pięć w Specjalnej Strefie Ekonomicznej o powierzchni całkowitej 45 051 m. kw., dwa budynki biurowe położone w Warszawie o powierzchni całkowitej 2 582 m. kw., budynki biurowe i magazynowe w Łodzi, budynek biurowy i magazynowy w Lille oraz budynek biurowy i data center w Dreźnie. Grupa jest również w posiadaniu niezabudowanych nieruchomości gruntowych na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie o powierzchni ok. 3,5 ha. Środki trwałe w budowie na dzień 30 września 2013 roku obejmują głównie nakłady związane z rozpoczętymi inwestycjami budowlanymi oraz nakłady na prace modernizacyjne obiektów użytkowanych przez Grupę.

W dniu 3 października 2013 roku została zawarta umowa z konsorcjum firm Łęgprzem sp. z o.o., ZSK sp. z o.o. oraz Graphbud sp. z o.o. na realizację V etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE6). Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowo-usługowego i data center wraz z infrastrukturą drogową i techniczną. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 11 708,87 m². Wartość umowy wynosi 62 268 tys. zł (raport bieżący nr 21/2013 z dnia 4 października 2013 r.). W czwartym kwartale 2013 r. Comarch S.A. rozpoczęła prace budowlane. Planowany termin zakończenia inwestycji to drugi kwartał 2015 roku.

Spółka zależna iMed24 S.A. rozpoczęła w I kwartale 2012 roku prowadzenie działalności diagnostycznej i medycznej (Centrum Medyczne iMed24) i rozpoczęła użytkowanie sprzętu diagnostycznego i medycznego zakupionego w 2011 roku. Na dzień 30 września 2013 r. wartość księgowa tego sprzętu wynosi 14 676 tys. zł.

W Łodzi trwają prace projektowe związane z nowym budynkiem biurowym. Ich zakończenie jest planowane na Q1 2014. Realizacja projektowanej inwestycji planowana jest na lata 2014-2015.

Budynek biurowy nabyty w Lille przez Comarch SAS został dostosowany do funkcji biurowej i stanowi obecnie siedzibę spółki. Budynek magazynowy zostanie docelowo przekształcony w Comarch Data Center o powierzchni ok. 1 700 m. kw. Planowany koszt inwestycji wynosi ok. 5,5 mln EUR. Do końca czwartego kwartału 2013 r. będą trwały prace przygotowawcze, a rozpoczęcie inwestycji planowane jest w pierwszym kwartale 2014 r.

3.3. Wartość firmy

Objemuje wartość firmy ustaloną przy nabywaniu udziałów następujących spółek:

	30 września 2013 r.	31 grudnia 2012 r.
Comarch Kraków	99	99
CDN Comarch	1 227	1 227
Comarch AG	1 900	1 900
Comarch, Inc.	58	58
Comarch Software und Beratung AG	29 038	33 871
Comarch Swiss AG (A-MEA Informatik AG do 31 grudnia 2012)	8 413	3 580
ESAProjekt sp. z o.o.	3 326	3 326
Razem	44 061	44 061

W związku z nabyciem w roku 2009 przez Comarch AG 80,89% akcji spółki Comarch Software und Beratung AG powstała wartość firmy w wysokości 39 413 tys. zł. Wartość ta została zaktualizowana do poziomu 33 871 tys. zł. w wyniku przeprowadzonego na dzień 30 czerwca 2010 r. testu na utratę wartości. Na dzień 30 września wartość ta nadal wynosi 33 871 tys. zł z tym, że w związku ze sprzedażą akcji Comarch Swiss AG przez Comarch AG Grupa dokonała w pierwszym półroczu 2013 roku częściowej alokacji wartości firmy z przejścia Comarch Software und Beratung AG do wartości firmy z przejścia Comarch Swiss AG, w proporcji do wartości kapitałów własnych obu spółek na dzień 31 grudnia 2012 roku (kwota alokacji 4 833 tys. zł.)

Powyższa kwota stanowi nadwyżkę kosztów przejścia nad wartością godziwą udziału Grupy Comarch w zidentyfikowanych aktywach netto (obejmujących możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia) przejętych jednostek tworzących Grupę Comarch Software und Beratung. Koszt przejścia obejmował premię z tytułu kontroli zapłaconą w związku z przejściem kontroli nad Grupą Comarch Software und Beratung jak również kwoty związane z korzyściami z tytułu przewidywanych synergii, wzrostu przychodów, przyszłego rozwoju rynku, powiększenia portfela produktów i przyłączenia wysokokwalifikowanych pracowników Grupy Comarch Software und Beratung. Korzyści te nie zostały ujęte odrębnie od wartości firmy, ponieważ nie było możliwe dokonanie wiarygodnej wyceny wynikających z nich przyszłych korzyści ekonomicznych. W ramach opisywanej transakcji Grupa przejęła również klientów i relacje z klientami Grupy Comarch Software und Beratung. Aktywa te nie zostały ujęte odrębnie od wartości firmy, ponieważ nie było możliwe dokonanie wiarygodnej wyceny ich wartości.

Na dzień przejścia dokonano także oszacowania wartości godziwej aktywów posiadanych przez Grupę Comarch Software und Beratung, w oparciu o model wyceny wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF. W wyniku oszacowania wyodrębniono wartość oprogramowania o wartości godziwej na moment przejścia 15 017 tys. EUR. Oprogramowanie to jest umarzone przez okres 5 lat a jego wartość bilansowa na 30 września 2013 r. wynosi 2 111 tys. PLN.

W związku z nabyciem w pierwszym kwartale roku 2012 przez CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A 100% akcji spółki A-MEA Informatik AG powstała wartość firmy w wysokości 3 580 tys. zł. Powyższa kwota stanowi nadwyżkę kosztów przejścia nad wartością godziwą udziału Grupy Comarch w zidentyfikowanych aktywach netto (obejmujących możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia) przejętej spółki A-MEA Informatik AG. Koszt przejścia obejmował premię z tytułu przejścia kontroli nad spółką A-MEA Informatik AG, jak również kwoty związane z korzyściami z tytułu przewidywanych synergii, wzrostu przychodów z tytułu sprzedaży produktów Grupy Comarch na rynku szwajcarskim, przyszłego rozwoju rynku IT w Szwajcarii, możliwości wykorzystania doświadczenia i kwalifikacji pracowników A-MEA Informatik AG. Korzyści te nie zostały ujęte odrębnie od wartości firmy, ponieważ nie było możliwe dokonanie wiarygodnej wyceny wynikających z nich przyszłych korzyści ekonomicznych. W ramach

opisywanej transakcji Grupa przejęła również klientów i relacje z klientami spółki A-MEA Informatik AG. Aktywo to zostało ujęte odrębnie od wartości firmy jako wartości niematerialne i prawne umarżane przez okres 5 lat, jego wartość godziwa na dzień przejęcia została ustalona na 3 005 tys. zł, a wartość bilansowa na 30 września 2013 r. wynosi 2 004 tys. zł.

Wartość firmy oraz aktywo z tytułu relacji z klientami zostały przejęte przez spółkę Comarch Swiss AG, z którą A-MEA Informatik AG połączyła się w marcu 2013 r.

W okresie trzech kwartałów 2013 r. A-MEA Informatik AG poniosła stratę netto w kwocie 2 579 tys. zł, (przy czym okres ten obejmuje już wynik łączny spółek A-MEA Informatik AG i Comarch Swiss AG).

W związku z nabyciem w drugim kwartale roku 2012 przez CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A 100% akcji spółki ESAProjekt sp. z o.o. („ESAProjekt”) powstała wartość firmy w wysokości 3 326 tys. zł. Powyższa kwota stanowi nadwyżkę kosztów przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy Comarch w zidentyfikowanych aktywach netto (obejmujących możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia) przejętej spółki ESAProjekt. Koszt przejęcia obejmował premię z tytułu przejęcia kontroli nad spółką ESAProjekt, jak również kwoty związane z korzyściami z tytułu przewidywanych synergii, wzrostu przychodów z tytułu sprzedaży produktów Grupy Comarch na rynku informatyki medycznej, możliwości wykorzystania doświadczenia i kwalifikacji pracowników ESAProjekt w projektach prowadzonych przez Grupę Comarch. Korzyści te nie zostały ujęte odrębnie od wartości firmy, ponieważ nie było możliwe dokonanie wiarygodnej wyceny wynikających z nich przyszłych korzyści ekonomicznych. W ramach opisywanej transakcji dokonano także oszacowania wartości godziwej aktywów posiadanych na dzień przejęcia przez ESAProjekt sp. z o.o., w oparciu o model wyceny wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF. W wyniku oszacowania wyodrębniono wartość oprogramowania o wartości godziwej na moment przejęcia 10 886 tys. zł. Oprogramowanie to będzie umarżane przez okres 5 lat, a jego wartość bilansowa na 30 września 2013 wynosi 7 590 tys. zł.

W okresie trzech kwartałów 2013 r. ESAProjekt sp. z o.o. poniosła stratę netto w wysokości 1 622 tys. zł.

Przeprowadzony na dzień 30 czerwca 2013 r. test na utratę wartości nie wykazał dalszej utraty wartości wyżej wymienionych składników aktywów. Szczegółowa metodologia zastosowana do przeprowadzenia testu została opisana w raporcie rocznym za rok 2012. Kolejny test na utratę wartości zostanie przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2013 roku.

	A-MEA Informatik AG*	ESAProjekt sp. z o.o.
A: Składniki aktywów wycenione do wartości godziwej	5 493	10 886
<i>w tym relacje z klientami</i>	3 005	-
<i>w tym wartość wycenionego oprogramowania</i>	2 488	10 886
B: Zobowiązania wycenione do wartości godziwej	525	2 012
<i>w tym rezerwa na podatek odroczony od ujawnionych aktywów</i>	525	2 012
C: Zrealizowana zapłata ceny	8 548	12 200
Różnica (C-A+B) odniesiona jako wartość firmy	3 580	3 326

**) dane na dzień przejęcia spółki, obecnie A-MEA Informatik AG wchodzi w skład Comarch Swiss AG*

3.4. Pozostałe wartości niematerialne

	30 września 2013 r.	31 grudnia 2012 r.
Koszty zakończonych prac rozwojowych	2 059	1 167
Prawo wieczystego użytkowania	39 059	39 128
Koncesje, licencje i oprogramowanie	30 350	41 721
Inne	11 004	14 385
Ogółem	82 472	96 401

Inne wartości niematerialne obejmują wycenę zaliczonych do wartości niematerialnych aktywów związanych z przejęciem firmy ESAProjekt sp. z o.o. w kwocie 7 590 tys. zł, wartość relacji z klientami w spółce A-MEA Informatik AG w kwocie 2 004 tys. zł oraz karty zawodników w MKS Cracovia SSA w kwocie 1 410 tys. zł.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących MKS Cracovia SSA o wartości 31 650 tys. zł jest traktowane jako wartość niematerialna, o nieokreślonym okresie użytkowania i nie jest amortyzowane. Spółka spodziewa się, że nastąpi odnowienie prawa wieczystego użytkowania i odbędzie się to bez ponoszenia znaczących kosztów, gdyż Spółka nie jest zobowiązana do spełnienia żadnych warunków, od których zależałoby przedłużenie tego prawa. Spółka nie spodziewa się poniesienia znaczących kosztów przy odnowieniu prawa wieczystego użytkowania w kontekście dotychczasowych działań współwłaściciela Klubu czyli gminy Kraków.

3.5. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Według stanu na dzień 30 września 2013 r. Grupa posiada inwestycje w jednostkach stowarzyszonych.

Stan na 1 stycznia 2012 r.	28
Udział w wyniku za 2012 rok	216
Stan na 31 grudnia 2012 r.	244
Stan na 1 stycznia 2013 r.	244
Udział w wyniku za III kwartały 2013 roku	(87)
Udzielenie pożyczki	141
Splata pożyczki	(106)
Stan na 30 września 2013 r.	192

Wykazane na dzień 30 września 2013 roku inwestycje w jednostkach stowarzyszonych obejmują nabyte we wrześniu 2008 przez CCF FIZ 2000 udziałów spółki SolInteractive sp. z o.o. (obecnie SolInteractive S.A), stanowiące 30,72% akcji w spółce, o aktualnej wartości 157 tys. zł oraz udzieloną przez jednostkę dominującą pożyczkę długoterminową dla spółki SolInteractive S.A. o wartości 35 tys. zł.

3.6. Zapasy

	30 września 2013 r.	31 grudnia 2012 r.
Materiały i surowce	997	264
Produkcja w toku	36 077	30 709
Towary	17 680	31 286
Produkty gotowe	-	-
Zaliczki na towary	169	48
RAZEM	54 923	62 307

Koszt zapasów ujęty w pozycji „koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów” wyniósł 342 238 tys. zł (9 miesięcy 2013), 482 364 tys. zł (12 miesięcy 2012), 263 493 tys. zł (9 miesięcy 2012).

W okresie trzech kwartałów 2013 roku Grupa Comarch utworzyła odpisy aktualizujące wartość towarów i materiałów na kwotę 22 tys. zł. Grupa Comarch rozwiązała odpisy na kwotę 124 tys. zł utworzone w latach wcześniejszych.

3.7. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	9 miesięcy 2013	12 miesięcy 2012
Stan na początek roku	1 616	1 521
zwiększenia I półrocze	15	48
zbycie I półrocze	-	-
Stan na 30 czerwca	1 631	1 569
zwiększenia III kwartał	21	19
zbycie III kwartał	-	-
Stan na 30 września	1 652	1 588
zwiększenia IV kwartał	-	28
Stan na 31 grudnia	-	1 616

W okresach objętych niniejszym raportem nie dokonywano odpisów z tytułu utraty wartości aktywów dostępnych do sprzedaży.

W dniu 30 września 2013 r. na aktywa finansowe dostępne do sprzedaży składały się posiadane przez spółkę Comarch Management sp. z o.o. SK-A jednostki uczestnictwa w funduszu rynku pieniężnego i papierów dłużnych, nabyte jako lokata wolnych środków pieniężnych. Obrót jednostkami uczestnictwa odbywa się poza rynkiem regulowanym. Cena nabycia jednostek uczestnictwa wynosiła 1 403 tys. zł, wycena wg wartości godziwej na 30 września 2013 r. wynosiła 1 652 tys. zł.

Informacja na temat zamiaru zbycia aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży: spółka Comarch Management sp. z o.o. SK-A zamierza zbyć posiadane aktywa finansowe dostępne do sprzedaży w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

3.8. Instrumenty pochodne i zobowiązania finansowe

	30 września 2013 r.		31 grudnia 2012 r.	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Terminowe kontrakty walutowe – przeznaczone do obrotu	1 006	-	1 059	180
	1 006	-	1 059	180
<i>Część krótkoterminowa</i>	<i>1 006</i>	<i>-</i>	<i>1 059</i>	<i>180</i>

Grupa posiadała kontrakty terminowe typu forward zawarte w celu ograniczenia wpływu na wynik finansowy zmian w przepływach pieniężnych związanych z uprawdopodobnionymi planowanymi transakcjami, wynikających z ryzyka zmiany kursów walut. Na dzień 30 września 2013 r. ww. instrumenty zostały wycenione w wartości godziwej ustalonej wg ceny rynkowej a zmiany w wycenie zostały odniesione na wynik z operacji finansowych. Łączna wartość netto kontraktów forward otwartych na dzień 30 września 2013 r. wyniosła 9 600 tys. EUR oraz 3 700 tys. USD. Po dacie bilansu Grupa Comarch nie zawierała kontraktów forward.

Po dacie bilansu Spółka Comarch S.A. zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS, która została szczegółowo opisana w pkt 4.4.2. Wycena transakcji IRS na dzień 14 listopada 2013 roku wynosi minus 78 tys. zł.

3.9. Należności handlowe oraz pozostałe należności

	30 września 2013 r.	31 grudnia 2012 r.
Należności handlowe	274 622	373 607
Odpis aktualizujący wartość należności	(9 140)	(10 163)
Należności handlowe netto	265 482	363 444
Należności pozostałe	24 458	27 891
Rozliczenia międzyokresowe czynne	9 210	6 523
Pozostałe rozliczenia	707	18
Pożyczki	2 038	1 870
Należności od podmiotów powiązanych	41	94
RAZEM	301 936	399 840
<i>Część krótkoterminowa</i>	<i>301 936</i>	<i>399 840</i>

Wartość godziwa należności handlowych oraz pozostałych należności jest zbliżona do ich

wartości bilansowej przedstawionej powyżej. Nie występuje koncentracja ryzyka kredytowego z tytułu należności handlowych, ponieważ Grupa posiada dużą liczbę klientów. W 2013 roku Grupa ujęła odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych w wysokości 5 541 tys. zł oraz rozwiązała utworzone wcześniej odpisy w wysokości 5 276 tys. zł w związku z uregulowaniem należności. Operacje te ujęto odpowiednio w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych w rachunku zysków i strat.

3.10. Kapitał zakładowy

	Ilość akcji (szt.)	Akcje zwykłe i uprzywilejowane	Akcje własne	Razem
Stan na 1 stycznia 2012 r.	8 051 637	8 051 637	-	8 051 637
Stan na 31 grudnia 2012 r.	8 051 637	8 051 637	-	8 051 637
Stan na 30 września 2013 r.	8 051 637	8 051 637	-	8 051 637

Wartość nominalna każdej akcji wynosi 1 zł.

Na kapitał zakładowy Comarch S.A. składa się:

- 1) 864 800 akcji imiennych uprzywilejowanych serii A,
- 2) 75 200 akcji zwykłych na okaziciela serii A,
- 3) 883 600 akcji imiennych uprzywilejowanych serii B,
- 4) 56 400 akcji zwykłych na okaziciela serii B,
- 5) 3 008 000 akcji zwykłych na okaziciela serii C,
- 6) 1 200 000 akcji zwykłych na okaziciela serii D,
- 7) 638 600 akcji zwykłych na okaziciela serii E,
- 8) 125 787 akcji zwykłych na okaziciela serii G,
- 9) 102 708 akcji zwykłych na okaziciela serii G3,
- 10) 563 675 akcji zwykłych na okaziciela serii H,
- 11) 441 826 akcji zwykłych na okaziciela serii I2,
- 12) 91 041 akcji zwykłych na okaziciela serii J2.

Akcje imienne serii A i B są uprzywilejowane co do głosu w ten sposób, że na każdą akcję przypada 5 głosów na Walnym Zgromadzeniu. Zamiana akcji imiennych na akcje na okaziciela jest dopuszczalna. W przypadku zamiany akcji imiennych na akcje na okaziciela tracą one wszelkie uprzywilejowanie. Zbycie akcji imiennej uprzywilejowanej powoduje wygaśnięcie związane z nią uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu, przy czym nie powoduje wygaśnięcia uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu:

- a) zbycie na rzecz osób będących akcjonariuszami Spółki na dzień 18 marca 1998 roku,
- b) zbycie na rzecz zstępnych zbywcy,
- c) przejście własności akcji imiennej w wyniku spadkobrania.

Zbycie akcji imiennych wymaga zgody Zarządu udzielonej w formie pisemnej. Zbycie akcji bez zgody Zarządu jest możliwe na warunkach określonych w Statucie Comarch S.A.

Akcje na okaziciela mają prawo do 1 głosu na WZA. Zamiana akcji na okaziciela na akcje imienne nie jest dopuszczalna.

3.10.1. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A. według stanu na dzień przekazania raportu kwartalnego

- Janusz Filipiak posiada 2 620 010 akcji Comarch S.A. (32,54% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 6 192 010 głosów na WZA Spółki (41,16%);
- Elżbieta Filipiak posiada 846 000 akcji Comarch S.A. (10,51% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 4 230 000 głosów na WZA Spółki (28,12%).

3.10.2. Zmiany w stanie kapitału zakładowego w III kwartale 2013

W dniu 11 lipca 2013 roku jedna z osób zarządzających Comarch S.A. sprzedała 6 974 akcje zwykłe na okaziciela spółki Comarch S.A. po cenie jednostkowej 84,89 zł za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 592 022,90 zł. Spółka informowała o szczegółach raportem bieżącym nr 18/2013 z dnia 12 lipca 2013 r.

3.10.3. Zmiany w stanie kapitału zakładowego po dacie bilansu

Nie wystąpiły.

3.10.4. Program opcji menedżerskich dla Członków Zarządu oraz Kluczowych Pracowników Spółki

a) na lata 2011-2013

W dniu 28 czerwca 2010 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. podjęło uchwałę nr 23 w sprawie uchwalenia programu opcji menedżerskich dla Kluczowych Pracowników Spółki na lata 2011-2013. Celem Programu jest stworzenie dodatkowej motywacji dla Pracowników Kluczowych Grupy Kapitałowej poprzez przyznanie uprawnionym premii (zwanej dalej "Opcją") uzależnionej od wzrostu wartości Spółki i wzrostu jej kapitalizacji giełdowej. Program jest realizowany poprzez oferowanie Pracownikom Kluczowym kolejno w 2012 roku, w 2013 roku i w 2014 roku nowoemitowanych akcji Spółki w taki sposób, aby za każdym razem wartość Opcji stanowiła iloczyn różnicy pomiędzy średnim giełdowym kursem zamknięcia akcji Spółki z każdego kolejnego roku realizacji Programu począwszy od 2011 roku, a ceną emisyjną akcji oferowanych Pracownikowi Kluczowemu i ilości akcji oferowanych Pracownikowi Kluczowemu. Podstawą obliczenia wartości Opcji będzie wzrost kapitalizacji Spółki, liczony:

- dla 2011 roku – jako różnica pomiędzy średnią kapitalizacją Spółki w 2011 roku, a średnią kapitalizacją Spółki w 2010 roku,
- dla 2012 roku – jako różnica pomiędzy średnią kapitalizacją Spółki w 2012 roku, a średnią kapitalizacją Spółki w 2011 roku,
- dla 2013 roku – jako różnica pomiędzy średnią kapitalizacją Spółki w 2013 roku, a średnią kapitalizacją Spółki w 2012 roku,

gdzie średnia kapitalizacja Spółki w danym roku jest średnią arytmetyczną z dziennych kapitalizacji Spółki w danym roku, przy czym dzienna kapitalizacja Spółki jest iloczynem ilości akcji Spółki oraz giełdowego kursu zamknięcia akcji Spółki w danym dniu.

W czwartym kwartale roku poprzedzającego dany rok realizacji Programu, Rada Nadzorcza ustala w drodze uchwały listę Pracowników Kluczowych oraz współczynniki Opcji indywidualnych. Lista Pracowników Kluczowych oraz współczynników Opcji indywidualnych ustalane będą niezależnie dla każdego kolejnego roku trwania Programu. Łączna wartość współczynników Opcji indywidualnych dla wszystkich Pracowników Kluczowych w danym roku realizacji Programu wynosić będzie 3,6% (trzy i sześć dziesiątych procent) wzrostu kapitalizacji Spółki.

Zgodnie z MSSF2 Spółka jest zobowiązana obliczyć wartość opcji, a następnie ujmować ją jako koszt w rachunku zysków i strat w okresie życia danej opcji, tj. od dnia przyznania do dnia wygaśnięcia. Spółka będzie ujmować w rachunku wyników wartość poszczególnych opcji począwszy od momentu przyznania opcji dla Pracowników Kluczowych za dany rok trwania programu.

Spółka zwraca uwagę, że mimo iż wartość opcji każdorazowo pomniejsza zysk netto Spółki i Grupy, to jednak operacja ta nie wpływa na wartość przepływów pieniężnych w Spółce. Ponadto ekonomiczny koszt opcji ujmowany jest w rachunku wyników poprzez uwzględnienie w „rozwodnionym zysku netto” nowoemitowanych akcji dla uczestników Programu. Pomimo iż standard MSSF2 został oficjalnie przyjęty przez Unię Europejską do stosowania przez spółki giełdowe do sporządzania sprawozdań skonsolidowanych, to jednak przez wielu ekspertów jest on wskazywany jako kontrowersyjny, gdyż w ich ocenie ujęcie kosztu opcji w rachunku wyników prowadzi do podwójnego liczenia wpływu programu opcyjnego (raz przez wynik i drugi raz poprzez rozwodnienie).

Różnica pomiędzy średnią kapitalizacją w 2011 r. i średnią kapitalizacją w 2010 r. była ujemna, co oznacza, iż nie został spełniony podstawowy warunek Programu. W efekcie w 2012 r. nie zostały wyemitowane akcje dla Członków Zarządu i Pracowników Kluczowych.

Różnica pomiędzy średnią kapitalizacją w 2012 r. i średnią kapitalizacją w 2011 r. była ujemna, co oznacza, iż nie został spełniony podstawowy warunek Programu. W efekcie w 2013 r. nie zostaną wyemitowane akcje dla Członków Zarządu i Pracowników Kluczowych.

Ustalona na 2013 rok wartość opcji wynosi 2 871 tys. zł, a czego na trzy kwartały 2013 roku przypada 2 154 tys. zł i została ona rozpoznana jako koszt w rachunku wyników.

b) na lata 2014-2016

W dniu 26 czerwca 2013 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. podjęło uchwałę nr 36 w sprawie uchwalenia programu opcji menedżerskich dla członków Zarządu Spółki zarządzających Spółką oraz Grupą Kapitałową na lata 2014-2016. Celem Programu jest

stworzenie dodatkowej motywacji dla członków Zarządu Spółki poprzez przyznanie uprawnionym premii (zwanej dalej "Opcją") uzależnionej od wzrostu wartości Spółki i wzrostu jej kapitalizacji giełdowej. Program jest realizowany poprzez oferowanie członkom Zarządu Spółki kolejno w 2015 roku, w 2016 roku i w 2017 roku nowoemitowanych akcji Spółki w taki sposób, aby za każdym razem wartość Opcji stanowiła iloczyn różnicy pomiędzy średnim giełdowym kursem zamknięcia akcji Spółki z każdego kolejnego roku realizacji Programu począwszy od 2014 roku, a ceną emisyjną akcji oferowanych Członkowi Zarządu Spółki i ilości akcji oferowanych Członkowi Zarządu Spółki. Podstawą obliczenia wartości Opcji będzie wzrost kapitalizacji Spółki, liczony:

- dla 2014 roku – jako różnica pomiędzy średnią kapitalizacją Spółki w 2014 roku, a średnią kapitalizacją Spółki w 2013 roku,
- dla 2015 roku – jako różnica pomiędzy średnią kapitalizacją Spółki w 2015 roku, a średnią kapitalizacją Spółki w 2014 roku,
- dla 2016 roku – jako różnica pomiędzy średnią kapitalizacją Spółki w 2016 roku, a średnią kapitalizacją Spółki w 2015 roku,

gdzie średnia kapitalizacja Spółki w danym roku jest średnią arytmetyczną z dziennych kapitalizacji Spółki w danym roku, przy czym dzienna kapitalizacja Spółki jest iloczynem ilości akcji Spółki oraz giełdowego kursu zamknięcia akcji Spółki w danym dniu.

W czwartym kwartale roku poprzedzającego dany rok realizacji Programu, Rada Nadzorcza ustala w drodze uchwały listę Członków Zarządu uczestniczących w Programie w danym roku jego realizacji oraz współczynniki Opcji indywidualnych. Lista Członków Zarządu uczestniczących w Programie oraz współczynników Opcji indywidualnych ustalane będą niezależnie dla każdego kolejnego roku trwania Programu. Łączna wartość współczynników Opcji indywidualnych dla wszystkich Członków Zarządu w danym roku realizacji Programu wynosić będzie 3,6% (trzy i sześć dziesiątych procent) wzrostu kapitalizacji Spółki.

Zgodnie z MSSF2 Spółka jest zobowiązana obliczyć wartość opcji, a następnie ujmować ją jako koszt w rachunku zysków i strat w okresie życia danej opcji, tj. od dnia przyznania do dnia wygaśnięcia. Spółka będzie ujmować w rachunku wyników wartość poszczególnych opcji począwszy od momentu przyznania opcji dla Członków Zarządu za dany rok trwania programu. Spółka zwraca uwagę, że mimo iż wartość opcji każdorazowo pomniejsza zysk netto Spółki i Grupy, to jednak operacja ta nie wpływa na wartość przepływów pieniężnych w Spółce. Ponadto ekonomiczny koszt opcji ujmowany jest w rachunku wyników poprzez uwzględnienie w „rozwodnionym zysku netto” nowoemitowanych akcji dla uczestników Programu. Pomimo iż standard MSSF2 został oficjalnie przyjęty przez Unię Europejską do stosowania przez spółki giełdowe do sporządzania sprawozdań skonsolidowanych, to jednak przez wielu ekspertów jest on wskazywany jako kontrowersyjny, gdyż w ich ocenie ujęcie kosztu opcji w rachunku wyników prowadzi do podwójnego liczenia wpływu programu opcyjnego (raz przez wynik i drugi raz poprzez rozwodnienie).

3.11. Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania

	30 września 2013 r.	31 grudnia 2012 r.
Zobowiązania handlowe	110 316	161 932
Zaliczki otrzymane na poczet usług	2 971	2 792
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	635	1 120
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych obciążeń podatkowych	29 976	44 665
Zobowiązania inwestycyjne	1 024	1 632
Przychody przyszłych okresów	27 041	13 542
Pozostałe zobowiązania	4 088	5 308
Fundusze specjalne (ZFŚS i Zakładowy Fundusz Mieszkaniowy)	1 989	1 325
Razem	178 040	232 316

Wartość godziwa zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań jest zbliżona do ich wartości bilansowej przedstawionej powyżej.

3.12. Kontrakty długoterminowe

	9 miesięcy 2013	9 miesięcy 2012
Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych ujęte w okresie sprawozdawczym	134 998	98 393
a) przychody z zakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	16 013	24 211
b) przychody z nie zakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	91 033	53 211
c) przychody z nie zakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym- efekt rozliczenia zgodnie z MSR 11	27 952	20 971

Z uwagi, iż Spółka stosuje zasadę ustalania stopnia zaawansowania prac proporcjonalnie do udziału poniesionych kosztów w całości kosztów kontraktu, suma poniesionych kosztów oraz ujętych wyników odpowiada przychodom. Dokonano na koniec okresu sprawozdawczego wyceny kontraktów długoterminowych zgodnie ze stopniem zaawansowania prac.

3.13. Kredyty, pożyczki

	30 września 2013 r.	31 grudnia 2012 r.
Długoterminowe		
Kredyty bankowe	116 833	94 892
Pożyczki	150	-
	116 983	94 892
Krótkoterminowe		
Kredyt w rachunku bieżącym	5 011	2 801
Pożyczki	1 283	20 053
Kredyty bankowe	20 993	13 471
	27 287	36 325
Kredyty, pożyczki ogółem	144 270	131 217

Wartość zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek została ujęta w wysokości zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wartość godziwa zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek nie jest istotnie różna od wartości bilansowej. W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki nieterminowej spłaty kapitału lub wypłaty odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek, ani nie zostały naruszone inne warunki umów kredytów i pożyczek, uprawniające kredytodawcę do żądania wcześniejszej spłaty kredytu lub pożyczki.

Obciążenie kredytów i pożyczek Grupy ryzykiem stopy procentowej dotyczy kredytów oprocentowanych w oparciu o zmienną stopę procentową. Grupa prowadzi optymalizacje kosztów odsetkowych poprzez stały monitoring struktury stóp procentowych i odpowiednie dopasowanie bazowej stopy procentowej kredytu oraz zawieranie transakcji zabezpieczających typu IRS.

Obciążenie kredytów i pożyczek Grupy ryzykiem stopy procentowej

Stan na	do 6	6-12	1-5 lat	powyżej 5	Razem
30 września 2013 r.	miesiący	miesiący		lat	
Kredyty i pożyczki	16 880	10 592	85 159	31 824	144 455
odsetki	(185)	-	-	-	(185)
	16 695	10 592	85 159	31 824	144 270

Struktura zapadalności kredytów, pożyczek i zobowiązań finansowych długoterminowych

	30 września 2013 r.	31 grudnia 2012 r.
Od 1 do 2 lat	35 907	13 527
Od 2 do 5 lat	49 252	46 112
Powyżej 5 lat	31 824	35 253
	116 983	94 892

Struktura walutowa wartości bilansowej kredytów, pożyczek i zobowiązań finansowych

	30 września 2013 r.	31 grudnia 2012 r.
w walucie polskiej	33 269	68 974
w EUR (równowartość w zł)	111 001	62 243
	144 270	131 217

Efektywne stopy procentowe na dzień bilansowy:

	30 września 2013 r.	31 grudnia 2012 r.
Kredyty bankowe	2,04%	3,22%
Pożyczki	2,60%	5,47%

3.13.1. Długoterminowe kredyty bankowe

W Grupie Comarch podmiot dominujący Comarch S.A. korzysta z następujących długoterminowych kredytów bankowych:

- a) kredyt inwestycyjny w BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej Fortis Bank Polska S.A.) z siedzibą w Warszawie w wysokości 20 000 tys. zł zaciągnięty w 2004 roku na sfinansowanie I etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Okres kredytowania wynosi 10 lat, tj. do 2015 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. W dniu 5 stycznia 2009 roku spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę euro. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. Na dzień 30 września 2013 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 875 tys. EUR, tj. 3 689 tys. zł.
- b) kredyt inwestycyjny w BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej Fortis Bank Polska S.A.) z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie III etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosiła 44 000 tys. zł. Okres kredytowania wynosi 16 lat, tj. do 2024 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Wykorzystanie kredytu nastąpiło do dnia 30 września 2008 r. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. W dniu 5 października 2011 roku spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę euro. Na dzień 30 września 2013 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 6 816 tys. EUR, tj. 28 737 tys. zł.
- c) kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu nieruchomości gruntowej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie, zaciągnięty w 2007 roku. Wysokość kredytu wynosi 15 100 tys. zł. Oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na nieruchomości będącej przedmiotem kredytowania oraz weksel in blanco. Pierwotnie okres kredytowania wynosił 5 lat, tj. do 2012 roku, w dniu 29 maja 2012 r. został zawarty aneks przedłużający okres kredytowania do 2015 r. Na dzień 30 września 2013 r. wartość kredytu przypadającego do spłaty wynosiła 15 100 tys. zł.
- d) kredyt inwestycyjny w Banku DnB NORD Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie IV etapu budowy budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie

Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 22 000 tys. zł, maksymalnie 80% wartości inwestycji. Okres kredytowania wynosi 11 lat, tj. do 2021 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteki ustanowione na nieruchomości objętej procesem inwestycyjnym i będącej przedmiotem kredytowania oraz cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku. Dnia 30 grudnia 2011 r. Spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę euro. Na dzień 30 września 2013 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 4 126 tys. EUR, tj. 17 396 tys. zł. Po dniu bilansowym, w dniu 1 października 2013 r. Comarch S.A. dokonała spłaty całości pozostałego zadłużenia wynikającego z ww. umowy kredytowej.

- e) kredyt inwestycyjny w banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie na refinansowanie kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w banku DnB NOR Bank Polska S.A. w dniu 28 kwietnia 2010 r., na finansowanie IV etapu budowy budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 4 126 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 8 lat, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka w kwocie 6 189 tys. EUR ustanowiona na nieruchomości będącej przedmiotem refinansowania oraz cesja praw z polisy ubezpieczeniowej ww. nieruchomości. Na dzień 30 września 2013 r. wartość uruchomionego kredytu wynosiła 0. Całkowite wykorzystanie kredytu nastąpiło w dniu 1 października 2013 roku.
- f) kredyt inwestycyjny w BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej Fortis Bank Polska S.A.) z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu sprzętu oraz oprogramowania dla realizacji projektu outsourcingu usług data center dla jednego z klientów. Kredyt został udzielony w wysokości 2 400 tys. EUR, z okresem kredytowania do 2016 roku. Uruchomienie środków nastąpiło w dniu 7 sierpnia 2012 r. Oprocentowanie oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są przelew wiarygodności z kontraktu oraz zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania. Na dzień 30 września 2013 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 1 691 tys. EUR, tj. 7 129 tys. zł.
- g) nieodnawialny kredyt obrotowy w BZ WBK Bank S.A. (dawniej Kredyt Bank S.A.) z siedzibą w Warszawie zaciągnięty w pierwszym kwartale 2013 roku na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej Spółki. Kredyt został udzielony w wysokości 7 400 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 8 lat, dzień ostatecznej spłaty przypada na 31 grudnia 2020. Oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na jednej z nieruchomości Comarch S.A. zlokalizowanej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie oraz cesja polisy ubezpieczeniowej budynku. Na dzień 30 września 2013 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 6 923 tys. EUR, tj. 29 188 tys. zł.

Spółka iMed24 S.A. zaciągnęła w trzecim kwartale 2011 roku kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu sprzętu medycznego i wyposażenia gabinetów medycznych w związku z realizacją projektu NZOZ Centrum Medyczne iMed24 w Krakowie. Wysokość dostępnego kredytu wynosiła 15 889 tys. zł, kredyt został wykorzystany w całości do 31 grudnia 2011. Okres kredytowania wynosi 7 lat, tj. do 2018 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej środków trwałych oraz poręczenie podmiotu dominującego tj. Comarch S.A. Na dzień 30 września 2013 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 11 916 tys. zł.

Spółka Comarch AG zaciągnęła w drugim kwartale 2013 roku kredyt inwestycyjny w Banku BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na refinansowanie budowy budynku produkcyjno-biurowego oraz serwerowni data center w Dreźnie. Kredyt został udzielony w wysokości 6 000 tys. EUR, z okresem kredytowania do 2018 roku. Uruchomienie środków nastąpiło w dniu 25 lipca 2013 r. Oprocentowanie oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są poręczenie Comarch S.A., dług gruntowy na przedmiocie finansowania oraz przelew praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości. Na dzień 30 września 2013 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 5 897 tys. EUR, tj. 24 862 tys. zł.

Dnia 13 czerwca 2013 r. Sąd Rejonowy w Dreźnie, Wydział Ksiąg Wieczystych (z niem.

Amtsgericht Dresden, Grundbuchamt) dokonał wpisu z w Księdze Wieczystej długu gruntowego (z niem. *Grundschuld*) na nieruchomości zlokalizowanej w Dreźnie obejmującej budynek biurowy i data center, będącej własnością Comarch AG. Wierzytelność banku BNP Paribas Bank Polska S.A. z tytułu ww. umowy jest zabezpieczona do kwoty 6 000 000 EUR, tj. ok. 26 049 600 zł wraz z odsetkami długu gruntowego w wysokości 16% p.a. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 16/2013 z dnia 3 lipca 2013 r.

3.13.2. Pożyczki

Spółka Comarch S.A. w dniu 27 grudnia 2012 zawarła z IBM Polska sp. z o.o umowę pożyczki na kwotę 343 tys. zł na sfinansowanie dostawy sprzętu IBM w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym. Pożyczka została uruchomiona w pierwszym kwartale 2013 roku. Ostateczny termin spłaty pożyczki przypada na grudzień 2015 roku, oprocentowanie jest stałe. Pożyczka nie jest zabezpieczona.

Spółka CA Consulting S.A., spółka zależna Comarch S.A., w drugim kwartale 2013 roku zawarła z IBM Polska sp. z o.o. umowę pożyczki w kwocie 1 138 tys. zł na sfinansowanie dostawy sprzętu, w związku z realizowanym przez spółkę projektem informatycznym. Pożyczka została uruchomiona w drugim kwartale 2013 roku. Ostateczny termin spłaty pożyczki przypada na kwiecień 2014 roku, oprocentowanie jest stałe. Zabezpieczeniem pożyczki jest poręczenie Comarch S.A.

3.13.3. Linie kredytowe w rachunku bieżącym (o zmiennym oprocentowaniu)

W Grupie Comarch podmiot dominujący Comarch S.A. posiada przyznane następujące limity kredytowe w rachunku bieżącym:

a) limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. (PKO BP S.A.) z siedzibą w Warszawie w wysokości 10 000 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 13 grudnia 2013 roku. Zabezpieczeniem kredytu są pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. w banku PKO BP S.A. oraz weksel in blanco. Na dzień 30 września 2013 roku kredyt nie był wykorzystany.

b) limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku BPH S.A z siedzibą w Krakowie w wysokości 20 000 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 28 września 2014 roku. Zabezpieczeniem kredytu są weksel in blanco oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Na dzień 30 września 2013 roku wykorzystanie kredytu wynosiło 25 tys. zł.

Spółki Comarch SA, CA Consulting S.A. i Comarch Polska S.A. posiadają przyznany limit kredytowy w rachunku bieżącym w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie w wysokości 30 000 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 31 maja 2014 roku. Zabezpieczeniem limitu są pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A., CA Consulting S.A. i Comarch Polska S.A. w Banku Pekao S.A., oświadczenie o poddaniu się egzekucji ww. spółek, weksel in blanco Comarch S.A. oraz przystąpienie przez Comarch S.A. do długu CA Consulting S.A. i Comarch Polska S.A. Na dzień 30 września 2013 r. wykorzystanie kredytu przez spółkę Comarch S.A. wynosiło 4 484 tys. zł.

Spółka ESAProjekt sp. z o.o., spółka zależna Comarch S.A. posiada przyznany limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku Alior Bank S.A. z siedzibą w Warszawie w wysokości 500 tys. zł. Okres udostępnienia kredytu upływa w dniu 27 stycznia 2014 roku, jego zabezpieczeniem są weksel in blanco oraz pełnomocnictwo do rachunków ESAProjekt sp. z o.o. w Alior Bank S.A. Na dzień 30 września 2013 roku wykorzystanie kredytu wynosiło 500 tys. zł.

30 września 2013 r. 31 grudnia 2012 r.

Linie kredytowe w rachunku bieżącym przyznane, wygasające w ciągu jednego roku, w tym:

	60 500	55 350
– wykorzystane na dzień bilansowy	5 010	2 801
– dostępne na dzień bilansowy	55 268	52 549

3.14. Zobowiązania warunkowe

Na dzień 30 września 2013 r. wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 67 211 tys. zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2012 roku ich wartość wynosiła 67 860 tys. zł.

Ponadto według stanu na dzień 30 września 2013 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie CA Consulting S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 358 tys. zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2012 roku ich wartość wynosiła 795 tys. zł.

Wg stanu na dzień 30 września 2013 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Grupy Comarch Software und Beratung wynosiła 279 tys. EUR (tj. 1 177 tys. zł), na dzień 31 grudnia 2012 roku ich wartość wynosiła 252 tys. EUR (tj. 1 032 tys. zł).

Comarch S.A. udzielił oświadczeń o możliwości udzielenia wsparcia finansowego („*letter of comfort*”) dla spółek zależnych Comarch Software und Beratung AG (oświadczenie ważne do 31 marca 2014 roku), MKS Cracovia SSA (oświadczenie ważne do 30 czerwca 2014 roku) oraz iMed24 S.A. (oświadczenie ważne do 30 czerwca 2014 r.).

W wyniku zawarcia w dniu 15 grudnia 2011 r. porozumienia w sprawie objęcia akcji nowej emisji oraz realizacji uprawnień z warrantów subskrypcyjnych pomiędzy Comarch S.A. a MKS Cracovia SSA, Comarch S.A. zobowiązuje się do objęcia akcji wyemitowanych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego MKS Cracovia SSA w zamian za wkład pieniężny, który stanowić będzie wpłata gotówkowa w wysokości 29 999 817 złotych uiszczona zgodnie z następującym harmonogramem:

- kwota 15 912 495 zł tytułem objęcia ww. akcji do dnia 31.03.2012 roku,
- kwota 4 695 774 zł - do dnia 31.03.2013 roku,
- kwota 9 391 548 zł - do dnia 31.12.2013 roku.

W związku z realizacją warunków przewidzianych porozumieniem, w dniu 24 lutego 2012 r. została podpisana umowa objęcia akcji serii E w kapitale zakładowym spółki MKS Cracovia SSA, w zamian za wkład pieniężny w kwocie 15 912 495 zł a w dniu 20 lutego 2013 r. została podpisana umowa objęcia akcji serii F w kapitale zakładowym spółki MKS Cracovia SSA, w zamian za wkład pieniężny w kwocie 4 695 774 zł.

Przyznane linie kredytowe na finansowanie działalności bieżącej (gwarancje, akredytywy, kredyt w rachunku bieżącym)

	30 września 2013 r.	31 grudnia 2012 r.
Linie kredytowe*	180 177	165 627
	180 177	165 627

(*) zawierają linie kredytowe w rachunku bieżącym opisane w pkt. 3.13

Grupa Comarch jest stroną pozywaną w postępowaniach sądowych, w których potencjalna, łączna kwota roszczenia stron trzecich wynosi 5 271 tys. zł, z czego część jest objęta rezerwami ujętymi w bilansie na 30 września 2013 r. (542 tys. zł), w tym kwota utworzonych w roku 2013 rezerw na roszczenia objęte postępowaniami sądowymi wynosi 130 tys. zł. Według Zarządów spółek Grupy Comarch, w oparciu o opinie radców prawnych, nie istnieją okoliczności wskazujące na konieczność utworzenia rezerw na pozostałe roszczenia objęte aktualnie postępowaniami sądowymi.

W związku z prowadzonymi postępowaniami sądowymi w 2013 roku Grupa Comarch utworzyła odpisy aktualizujące wartość należności na kwotę 147 tys. zł.

Grupa Comarch na dzień 30 września 2013 r. posiadała umowne zobowiązania do opłat z tytułu leasingu operacyjnego środków transportu oraz sprzętu elektronicznego w kwocie 1 939 tys. zł.

3.15. Odroczonego podatek dochodowy

	30 września 2013 r.	31 grudnia 2012 r.
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
- różnice przejściowe	8 674	8 567
- aktywo z tytułu straty podatkowej	9 816	9 169
- aktywo z tytułu działalności w SSE	8 486	10 055
Razem	26 976	27 791
- odniesione na wynik	26 976	27 791

W okresie trzech kwartałów 2013 r. dokonano częściowego rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2012 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 1 569 tys. zł, w proporcji do osiągniętego w tym okresie dochodu strefowego.

W roku 2013 roku Grupa dokonała częściowego rozliczenia aktywa utworzonego na 31 grudnia 2012 roku z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 2 575 tys. zł oraz dokonano utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 2 682 tys. zł a także rozwiązania aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 1 323 tys. zł oraz utworzenia w kwocie 1 970 tys. zł. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto roku 2013 wyniósł -815 tys. zł.

Zgodnie z obowiązującymi w Niemczech uregulowaniami w zakresie przepisów podatkowych nie istnieje czasowe ograniczenie możliwości rozliczenia straty podatkowej.

W CSuB poniesiona w latach poprzednich strata podatkowa wynosi ok. 11,5 mln EUR a zatem odpowiadające jej aktywo to 3,7 mln EUR.

W sprawozdaniu finansowym CSuB na 30 września 2013 r. zostało ujęte z powyższego tytułu aktywo w wysokości ok. 1,4 mln EUR, gdyż zostało ono ustalone dla okresu, w odniesieniu do którego można dokonać wiarygodnych szacunków w zakresie możliwości osiągnięcia dochodu podatkowego.

	30 września 2013 r.	31 grudnia 2012 r.
Rezerwa na podatek odroczonego		
- różnice przejściowe	3 120	2 971
- rezerwa z tytułu wyceny wartości godziwej aktywów rozpoznanych w wyniku przejęcia Comarch SuB, ESAProjekt sp. z o.o. i A-MEA Informatik AG oraz wyceny nieruchomości MKS Cracovia SSA	7 742	10 300
- rezerwa z tytułu wyceny certyfikatów CCF FIZ	26 997	28 304
Razem	37 859	41 575
- odniesione na kapitał	5 430	5 430
- odniesione na wynik finansowy	30 117	31 275
- rezerwa z tytułu nabycia Comarch SuB	520	2 697
- rezerwa z tytułu nabycia ESAProjekt sp. z o.o. i A-MEA Informatik AG	1 792	2 173

W związku z wyceną wartości aktywów netto CCF FIZ dokonano w 2013 roku częściowego rozwiązania utworzonej w latach poprzednich rezerwy w kwocie 1 307 tys. zł. Równocześnie dokonano utworzenia rezerwy na podatek odroczonego z tytułu różnic przejściowych w kwocie 783 tys. zł i rozwiązania z tego samego tytułu w kwocie 634 tys. zł. W roku 2013 dokonano też zmniejszenia rezerwy utworzonej w związku z nabyciem Grupy Comarch SuB w kwocie 2 177 tys. zł oraz rozwiązania rezerw z tytułu nabycia spółek A-MEA Informatik AG i ESAProjekt sp. z o.o. w kwocie 381 tys. zł. Łączny wpływ powyższych operacji na wynik netto za 2013 rok wyniósł +3 716 tys. zł. Ogółem zmiany w podatku odroczonego spowodowały wzrost wyniku o 2 901 tys. zł.

3.16. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia

Krótkoterminowe	Koszty dotyczące okresu bieżącego, które zostaną poniesione w przyszłości	Rezerwy na koszty kontraktów	Rezerwy na kary umowne i inne roszczenia	Rezerwy na urlopy	Rezerwy na nagrody pieniężne	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2013	2 015	16 747	3 529	14 259	55 595	92 145
Zmiana:	1 056	4 325	1 271	2 674	(32 351)	(23 025)
- utworzenie rezerw	6 640	14 339	2 374	11 483	28 657	63 493
- wykorzystanie i rozwiązanie	(5 584)	(10 014)	(1 103)	(8 809)	(61 008)	(86 518)
Stan na 30 września 2013	3 071	21 072	4 800	16 933	23 244	69 120

Wszystkie rezerwy zostały obliczone w oparciu o wiarygodny szacunek dokonany na dzień bilansowy.

3.17. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

3.17.1. Przychody ze sprzedaży towarów i usług

	9 miesięcy 2013	9 miesięcy 2012
Przychody ze sprzedaży towarów:		
SolInteractive S.A.	2	-
	2	-
Przychody ze sprzedaży usług:		
SolInteractive S.A.	186	149
	186	149
	188	149

Cenę usług ustala się w zależności od rodzaju transakcji według jednej z trzech metod:

- 1) porównywalnej ceny rynkowej,
- 2) metody koszt plus (marża przy towarach 2-3%, przy usługach 5%),
- 3) marży od sprzedaży usług (marża w wysokości 10-40%)

3.17.2. Zakupy towarów i usług

	9 miesięcy 2013	9 miesięcy 2012
Zakupy towarów:		
SolInteractive S.A.	448	57
	448	57
Zakupy usług:		
SolInteractive S.A.		
ujęte w kosztach wytworzenia	1 080	377
ujęte w pozostałych kosztach	2 161	2 041
	3 241	2 418
	3 689	2 475

3.17.3. Salda rozrachunków na dzień bilansowy powstałe w wyniku sprzedaży/zakupu towarów/usług

	9 miesięcy 2013	9 miesięcy 2012
Należności od podmiotów powiązanych:		
SolInteractive S.A.	41	38
	41	38
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych:		
SolInteractive S.A.	645	740
	645	740

3.17.4. Transakcje z podmiotami stowarzyszonymi i z podmiotami powiązanymi osobowo

	w tys. PLN
Zakupy od podmiotów powiązanych osobowo	755
Sprzedaż do podmiotów powiązanych osobowo	99
Pożyczki i odsetki od pożyczek spłacone przez podmioty powiązane osobowo	456
Pożyczki i odsetki od pożyczek udzielone podmiotom powiązanym osobowo	307
Zakupy od podmiotów stowarzyszonych	3 689
Sprzedaż do podmiotów stowarzyszonych	188
Pożyczki i odsetki od pożyczek spłacone przez podmioty stowarzyszone	145
Pożyczki i odsetki od pożyczek udzielone podmiotom stowarzyszonym	9

3.18. Zysk na akcję

	9 miesięcy 2013	9 miesięcy 2012
Zysk netto za okres przypadający na akcjonariuszy Spółki	2 617	10 865
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w sztukach)	8 051 637	8 051 637
Podstawowy zysk (strata) na akcję zwykłą (w zł)	0,33	1,35
Rozwodniona liczba akcji zwykłych (w sztukach)	8 116 089	8 051 637
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję (w zł)	0,32	1,35

Podstawowy zysk netto na 1 akcję w kolumnie "9 miesięcy 2013" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 30 września 2013 roku oraz średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 30 września 2013 roku, gdzie wagą jest ilość dni. Podstawowy zysk netto na 1 akcję w kolumnie "9 miesięcy 2012" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 30 września 2012 roku oraz średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 30 września 2012 roku, gdzie wagą jest ilość dni.

Rozwodniony zysk netto na 1 akcję w kolumnie "9 miesięcy 2013" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 30 września 2013 roku oraz sumy średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 30 września 2013 roku, gdzie wagą jest ilość dni oraz obliczonej zgodnie z MSR 33 rozwodnionej ilości potencjalnych akcji wynikających z wykonania opcji menedżerskiej, możliwych do przyznania za rok 2013. Rozwodniony zysk netto na 1 akcję w kolumnie "9 miesięcy 2012" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 30 września 2012 roku oraz sumy średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 30 września 2012 roku, gdzie wagą jest ilość dni oraz obliczonej zgodnie z MSR 33 rozwodnionej ilości potencjalnych akcji wynikających z wykonania opcji menedżerskiej, możliwych do przyznania za rok 2012.

4. Noty dodatkowe

4.1. Informacje o akcjonariuszach posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A. oraz akcjach posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące

4.1.1. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A., wg stanu na dzień 14 listopada 2013 r.

- Janusz Filipiak posiada 2 620 010 akcji Comarch S.A. (32,54% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 6 192 010 głosów na WZA Spółki (41,16%);
- Elżbieta Filipiak posiada 846 000 akcji Comarch S.A. (10,51% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 4 230 000 głosów na WZA Spółki (28,12%).

4.1.2. Zmiany w strukturze własności znacznych pakietów akcji emitenta w okresie od przekazania poprzedniego raportu okresowego, tj. od 30.08.2013 r.

Podmiot	Stan na 14 listopada 2013 r.				Stan na 30 sierpnia 2013 r.			
	Akcje (szt.)	Udział w kapitale zakł. (%)	Ilość głosów	Udział w głosach na WZA (%)	Akcje (szt.)	Udział w kapitale zakł. (%)	Ilość głosów	Udział w głosach na WZA (%)
Janusz Filipiak	2 620 010	32,54	6 192 010	41,16	2 620 010	32,54	6 192 010	41,16
Elżbieta Filipiak	846 000	10,51	4 230 000	28,12	846 000	10,51	4 230 000	28,12

4.1.3. Zmiany w stanie posiadania akcji Comarch S.A. przez osoby zarządzające i nadzorujące Comarch S.A. w okresie od 30 sierpnia 2013 r. do 14 listopada 2013 roku

W poniższej tabeli przedstawiono stan posiadania akcji Comarch S.A. przez osoby zarządzające i nadzorujące na dzień opublikowania skonsolidowanego raportu za pierwsze półrocze 2013 roku, tj. 30 sierpnia 2013 r. oraz w dniu 14 listopada 2013 roku, zgodnie z posiadanymi przez Spółkę informacjami.

Osoby zarządzające i nadzorujące	Funkcja	Stan na 14 listopada 2013 r.		Stan na 30 sierpnia 2013 r.	
		Akcje (szt.)	Udział w głosach na WZA (%)	Akcje (szt.)	Udział w głosach na WZA (%)
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	2 620 010	41,16	2 620 010	41,16
Elżbieta Filipiak	Przewodnicząca Rady Nadzorczej	846 000	28,12	846 000	28,12
Piotr Piątosza	Wiceprezes Zarządu	16 845	0,11	16 845	0,11
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	33 000	0,47	33 000	0,47
Piotr Reichert	Wiceprezes Zarządu	6 069	0,04	6 069	0,04
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	28 141	0,19	28 141	0,19
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	6 069	0,04	6 069	0,04
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	6 069	0,04	6 069	0,04
Ilość wyemitowanych akcji		8 051 637	100,00	8 051 637	100,00

4.2. Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze, mające znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe

4.2.1. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W okresie trzech kwartałów 2013 r. dokonano częściowego rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2012 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 1 569 tys. zł, w proporcji do osiągniętego w tym okresie dochodu strefowego.

W roku 2013 roku Grupa dokonała częściowego rozliczenia aktywa utworzonego na 31 grudnia 2012 roku z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 2 575 tys. zł oraz dokonano utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 2 682 tys. zł a także rozwiązania aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 1 323 tys. zł oraz utworzenia w kwocie 1 970 tys. zł. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na

wynik netto roku 2013 wyniósł -815 tys. zł.

4.2.2. Wycena różnic kursowych

Mniejszy niż w poprzednich okresach wpływ na przychody i wyniki Grupy Comarch w okresie pierwszego kwartału 2013 roku miały zmiany kursu PLN wobec walut EUR i USD odnotowane w tym okresie. Różnice kursowe zrealizowane oraz wycena bilansowa różnic kursowych od należności i zobowiązań na dzień 31 września 2013 r. zwiększyły przychody i wynik operacyjny Grupy Comarch o 2 127 tys. zł, natomiast różnice kursowe z pozostałych tytułów zwiększyły wynik Grupy Comarch o 346 tys. zł. Łączny wpływ różnic kursowych na wynik netto Grupy Comarch wyniósł +2 473 tys. zł.

4.3. Inne wydarzenia III kwartału 2013 roku

4.3.1. Wybór podmiotu uprawnionego do badania oraz przeglądu sprawozdań finansowych Comarch S.A.

W dniu 10 lipca 2013 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował, że zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi, Rada Nadzorcza Comarch S.A. podjęła uchwałę nr 1/7/2013 z dnia 5 lipca 2013 r. w sprawie wyboru Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. jako podmiotu uprawnionego do badania oraz przeglądu sprawozdań finansowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Comarch S.A. Comarch S.A. korzystała w przeszłości z usług Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. (dawniej Deloitte Audyt sp. z o.o.) w zakresie przeglądu sprawozdań finansowych za pierwsze półrocze lat 2006-2009 oraz 2011-2012 oraz badania sprawozdań finansowych Spółki Comarch S.A. i rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych Spółki Comarch S.A. za lata 2006-2009 oraz 2011-2012. Umowa została zawarta na okres 2 lat. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 17/2013 z dnia 10 lipca 2013 r.

4.3.2. Rejestracja przez Sąd Rejonowy zmiany statutu Comarch S.A.

W dniu 25 lipca 2013 roku Zarząd Comarch S.A. otrzymał postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 17 lipca 2013 roku rejestrujące m.in. zmiany statutu Spółki uchwalone przez Zgromadzenie Akcjonariuszy w dniu 26 czerwca 2013 roku.

Na mocy w/w postanowienia dotychczasowy artykuł 9 ust. 3 i 4 Statutu Spółki otrzymał następujące brzmienie:

„3. W okresie do dnia 26 czerwca 2016 roku Zarząd upoważniony jest do podwyższenia kapitału zakładowego o kwotę 500.000 zł (słownie: pięćset tysięcy złotych) (kapitał docelowy).

4. Zarząd może wykonać upoważnienie, o którym mowa w ust. 3, poprzez dokonanie jednego lub kilku kolejnych podwyższeń kapitału zakładowego w granicach określonych w ust. 3. Kapitał docelowy może być wykorzystany jedynie w celu przyznania akcji Spółki w ramach realizacji programu opcji menadżerskich uchwalonego przez Walne Zgromadzenie.”

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 19/2013 z dnia 25 lipca 2013 r.

4.4. Zdarzenia po dacie bilansu nieujęte w sprawozdaniu

4.4.1. Umowa kredytu inwestycyjnego i ustanowienie hipoteki

W dniu 30 września 2013 roku Comarch S.A. podpisała umowę kredytu inwestycyjnego z Bankiem Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie. Przeznaczeniem kredytu jest refinansowanie kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w banku DnB NORD Bank Polska S.A. w dniu 28 kwietnia 2010 r., o którym mowa w pkt 3.13.1 e) niniejszego sprawozdania finansowego. Wysokość kredytu wynosi 4 126 007,39 EUR, tj. 17.424.129,21 PLN. Okres kredytowania wynosi 8 lat, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Całkowite wykorzystanie kredytu nastąpiło w dniu 1 października 2013 roku. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka w kwocie 6 189 011,09 EUR, tj. 26 136 193,83 PLN ustanowiona na nieruchomości będącej przedmiotem refinansowania oraz cesja praw z polisy ubezpieczeniowej ww. nieruchomości. Ponadto w dniu 1 października 2013 r. Comarch S.A. dokonała spłaty całości pozostałego zadłużenia wynikającego z ww. umowy kredytowej z bankiem DnB NORD Bank Polska S.A. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 20/2013 z dnia 1 października 2013 r.

W dniu 4 października 2013 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze w Krakowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych dokonał wpisu w Księdze Wieczystej hipoteki na nieruchomości zlokalizowanej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie, będącej własnością Comarch

S.A. Podstawą wpisu ww. hipoteki jest umowa kredytu inwestycyjnego z dnia 30 września 2013 r. pomiędzy bankiem Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. a Comarch S.A., o której mowa wyżej. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 22/2013 z dnia 14 października 2013 r.

4.4.2. Zawarta po dacie bilansu transakcja IRS zabezpieczająca stopę procentową

Spółka Comarch S.A. w dniu 24 października 2013 roku zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w dniu 30 września 2013 roku w Banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie, o którym spółka informowała raportem bieżącym nr 20/2013 z dnia 1 października 2013 r. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta jest na okres 5 lat, tj. do 31 października 2013 roku. Wycena transakcji IRS na dzień 14 listopada 2013 roku wynosi minus 78 tys. zł.

4.4.3. Zawarte po dacie bilansu kontrakty forward

Spółka Comarch S.A. nie zawierała w okresie od 1 października 2013 roku do dnia 14 listopada 2013 roku kontraktów terminowych.

4.5. Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników na dany rok, w świetle wyników zaprezentowanych w raporcie kwartalnym w stosunku do wyników prognozowanych

Zarząd nie podał prognozy wyników na trzeci kwartał 2013 roku.

4.6. Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowań arbitrażowych lub organem administracji publicznej

W trzecim kwartale 2013 r. spółki Grupy nie wystąpiły z powództwem ani nie były pozwane w postępowaniach spełniających kryteria określone w § 87 ust. 7 pkt 7a) i 7b) Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim.

4.7. Informacje o istotnych transakcjach z podmiotami powiązаныmi zawartych na warunkach innych niż rynkowe

Nie wystąpiły.

4.8. Informacje o udzielonych przez emitenta lub jednostkę od niego zależną poręczeniach za zobowiązania osób trzecich lub udzielonych gwarancjach

a) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów, w sierpniu 2010 roku została udzielona przez Comarch S.A. gwarancja na czas trwania kontraktu i gwarantuje należyte wykonanie przez Comarch SA, wszelkich zobowiązań spółki Comarch AG wynikających z umowy. Wysokość gwarancji jest równa wartości umowy tj. ok. 54 580 752 euro. Warunki finansowe, na jakich została udzielona gwarancja, nie odbiegają od warunków rynkowych.

b) W związku z udzieleniem CA Consulting S.A., spółce zależnej Comarch S.A. przez DnB Nord Polska S.A. limitu kredytowego na wystawianie gwarancji bankowych, w dniu 13 maja 2010 roku zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla DnB Nord Polska S.A. za zobowiązania spółki CA Consulting S.A. wynikające z udzielonego limitu kredytowego. Poręczenie udzielone jest na kwotę 3 000 000 zł i jest ważne maksymalnie do dnia 28 lutego 2018 r.

c) W związku z zawarciem przez Comarch Inc., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na wdrożenie, hosting i utrzymanie systemu lojalnościowego, w dniu 28 kwietnia 2011 roku zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania spółki Comarch Inc. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 mln USD i jest ważne przez czas trwania umowy, tj. do listopada 2016 r.

- d) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na sprzedaż licencji i wdrożenie Comarch Network & Service Inventory, Comarch Next Generation Service Assurance, Comarch OSS Mediations oraz sprzedaż licencji Comarch SLA Management, w dniu 11 sierpnia 2011 zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania Comarch AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch AG wynikających z umowy, tj. 5 242 tys. EUR oraz dodatkowo 345 tys. EUR rocznie do dnia 31 marca 2014 r.
- e) W związku z zawarciem przez iMed24 S.A., spółkę zależną Comarch S.A. umowy kredytu inwestycyjnego z Bankiem Pekao S.A., na podstawie której Bank Pekao S.A. udzielił spółce iMed24 S.A. finansowania w wysokości 15 888 666,42 PLN, w dniu 1 września 2011 r. spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania spółki zależnej iMed24 S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 23 832 999,63 PLN i jest ważne maksymalnie do dnia 31 grudnia 2021 r.
- f) W związku z zawarciem przez Comarch Software und Beratung AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy leasingu, w dniu 1 stycznia 2012 spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania spółki Comarch Software und Beratung AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 147 669 EUR i jest ważne do dnia 31 marca 2015 r.
- g) W związku z zawarciem przez CA Consulting S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy podwykonawczej do kontraktu z jednym z klientów, spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania CA Consulting S.A. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań CA Consulting S.A. wynikających z umowy podwykonawczej: tj. maksymalnie do kwoty 6 698 434,82 PLN i 1 356 861,70 USD i jest ważne do momentu zrealizowania wszystkich zobowiązań w zakresie płatności wynikających z umowy.
- h) W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i utrzymanie systemu BSS, spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania Comarch UK. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch UK wynikających z powyższej umowy, tj. do kwoty 807 680 GBP oraz dodatkowo 86 400 GBP rocznie za usługę SLA i jest ważne przez cały okres trwania umowy.
- i) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie Next Generation Performance Management Solution, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG wynikające z umowy. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 692 115 EUR i jest ważne przez cały okres trwania umowy, tj. do marca 2018 r.
- j) W związku z udzieleniem Comarch Polska S.A., spółce zależnej Comarch S.A., limitu kredytowego na sprzedaż produktów i usług przez jednego z dostawców, Comarch S.A. w dniu 12 kwietnia 2013 roku udzieliła poręczenia za przyszłe zobowiązania Comarch Polska S.A. wynikające z wykorzystania limitu kredytowego. Poręczenie zostało udzielone do maksymalnej kwoty 3 mln zł i jest ważne do dnia 31 grudnia 2013 roku.
- k) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie Planning and Inventory Application (PIA), został podpisany przez Comarch S.A. list patronacki, w którym Comarch S.A. zobowiązuje się do zapewnienia należytego wykonania umowy przez Comarch AG. List patronacki jest ważny 24 miesiące od zakończenia umowy, tj. do marca 2020 r., wartość umowy wynosi 3 504 513 EUR.
- l) W związku z otrzymaniem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., subwencji na budowę infrastruktury w Dreźnie od Sachsischse AufbauBank, Comarch S.A. przystąpiła do długu na wypadek powstania zobowiązania Comarch AG do zwrotu udzielonych środków. Maksymalna odpowiedzialność Comarch S.A. z tytułu przystąpienia do długu nie może przekroczyć kwoty 262,5 tys. EUR powiększonej o odsetki za okres od momentu udzielenia subwencji do jej zwrotu. Przystąpienie do długu jest ważne do dnia 30 sierpnia 2018 roku.
- m) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A. umowy kredytu inwestycyjnego z BNP Paribas Bank Polska S.A., na podstawie której bank udzielił

spółce Comarch AG finansowania w wysokości 6 mln EUR. W dniu 15 maja 2013 r. spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania Comarch AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 9 mln EUR i jest ważne maksymalnie do dnia 15 maja 2020 r.

n) W związku z zawarciem przez iMed24 S.A., Comarch Polska S.A., iReward24 S.A. i CA Consulting S.A., spółki zależne Comarch S.A., umów na obsługę kart paliwowych, w dniu 1 czerwca 2013 r. zostały udzielone przez Comarch S.A. poręczenia dla operatora kart paliwowych za zobowiązania spółek zależnych iMed24 S.A., Comarch Polska S.A., iReward24 S.A. i CA Consulting S.A. wynikające z powyższych umów. Poręczenia zostały udzielone do łącznej kwoty 200 tys. PLN (50 tys. zł dla każdej ze spółek) i są ważne do dnia 31 maja 2014 r.

o) W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na wdrożenie Comarch Loyalty Management, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania spółki Comarch UK. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 2 051 238 GBP i jest ważne przez okres trwania umowy, tj. do października 2016 r.

p) W związku z zawarciem przez CA Consulting S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy pożyczki, spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania CA Consulting S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 1 416 662,70 PLN i jest ważne do momentu zrealizowania wszystkich zobowiązań w zakresie płatności wynikających z umowy pożyczki.

q) W związku z zawarciem przez Comarch SAS, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i licencję Comarch Loyalty Management, a także na usługi data center, Support & Maintenance zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch SAS wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanych przez Comarch SAS umów, tj. 300 000 EUR i 2 337 879 EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu, tj. do marca 2019 r.

r) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na usługi data center, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanej przez Comarch AG umowy, tj. 183 961,08 EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu, tj. do października 2016 r.

4.9. Inne informacje istotne dla oceny sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian oraz informacje, które są istotne dla oceny możliwości realizacji zobowiązań przez emitenta

Wg stanu na dzień 30 września 2013 roku Comarch S.A. ani spółki zależne nie były stroną opcji walutowych.

W trzecim kwartale 2013 roku spółka Comarch S.A. nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń na podstawie §88 MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” ani na podstawie Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych.

5. Opis istotnych dokonań i niepowodzeń oraz czynników i zdarzeń mających znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy Grupy Comarch w III kwartale 2013 roku oraz czynników, które będą miały wpływ na osiągnięte wyniki w perspektywie co najmniej kolejnego kwartału

5.1. Przychody ze sprzedaży i wynik finansowy

W trzecim kwartale 2013 roku Grupa Comarch wypracowała znacznie wyższe przychody ze sprzedaży niż w trzecim kwartale 2012 roku. Wzrosły one o 67 mln zł, tj. o 40,3% i osiągnęły wartość 233,5 mln zł. Wynik operacyjny wyniósł minus 2,8 mln zł i był o 2,5 mln zł wyższy niż w trzecim kwartale 2012 roku. Wynik netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej wyniósł 0,2 mln zł i był o 1,6 mln zł wyższy niż w trzecim kwartale 2012 roku. Rentowność operacyjna wyniosła w opisywanym okresie -1,2%, natomiast rentowność netto +0,1%.

W okresie dziewięciu miesięcy 2013 roku Grupa Comarch wypracowała znacznie wyższe przychody ze sprzedaży niż w analogicznym okresie 2012 roku. Wzrosły one o 103,9 mln zł, tj. o 19,9% i osiągnęły wartość 625,2 mln zł. Zysk operacyjny wyniósł 0,1 mln zł i był o 1,1 mln zł wyższy niż w okresie dziewięciu miesięcy 2012 roku. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej wyniósł 2,6 mln zł i był o 8,2 mln zł niższy niż przed rokiem. Rentowność operacyjna wyniosła w opisywanym okresie + 0,01%, natomiast rentowność netto +0,4%.

Odnotowany przez Grupę w trzech kwartałach 2013 roku wyższy poziom przychodów jest efektem realizacji zwiększonej liczby kontraktów informatycznych pozyskanych w ostatnich okresach.

Grupa Comarch wypracowała w okresie trzech kwartałów 2013 roku zysk EBITDA o wartości 48,6 mln zł, wyższej o 9,7 mln zł niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Poziom amortyzacji w opisywanym okresie wzrósł w porównaniu do trzech kwartałów 2012 roku o 8,6 mln zł, tj. o 21,6%. Wzrost ten jest spowodowany uwzględnieniem w 2013 roku amortyzacji nowego sprzętu IT oraz oprogramowania zakupionych na potrzeby kontraktów realizowanych w modelu usługowym, amortyzacji nowych budynków biurowych w Dreźnie i Łodzi oraz amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych nabytych w wyniku przejścia spółki ESAProjekt sp. z o.o.

W okresie trzech kwartałów mniej istotny niż rok wcześniej wpływ na przychody i wyniki Grupy Comarch miały różnice kursowe. Zrealizowane różnice kursowe oraz wycena bilansowa różnic kursowych od należności i zobowiązań na dzień 30 września 2013 r. zwiększyły przychody i wynik operacyjny Grupy Comarch za 9 miesięcy 2013 roku o 2,1 mln zł (w okresie dziewięciu miesięcy 2012 roku zmniejszyły o 9,8 mln zł). Różnice kursowe z pozostałych tytułów (głównie związane z wyceną kredytów bankowych oraz pożyczek długoterminowych w ramach Grupy) zwiększyły wynik na działalności finansowej Grupy Comarch o 0,3 mln zł (w okresie dziewięciu miesięcy 2012 roku zwiększyły o 6,9 mln zł). Łączny wpływ różnic kursowych na wynik netto Grupy Comarch w okresie dziewięciu miesięcy 2013 roku wyniósł plus 2,4 mln zł. W analogicznym okresie 2012 roku łączny wpływ różnic kursowych był ujemny i wyniósł minus 2,9mln zł.

Do pozostałych czynników i zdarzeń mających znaczący wpływ na osiągnięte przez Comarch wyniki finansowe w okresie 9 miesięcy 2013 roku należą:

a) Konsolidacja Comarch Software und Beratung AG

Przychody ze sprzedaży Comarch Software und Beratung AG w okresie trzech kwartałów 2013 roku powiększyły przychody ze sprzedaży Grupy Comarch o 56,1 mln zł. Mimo pozytywnego bieżącego wyniku operacyjnego Grupy CSuB w opisywanym okresie, wpływ jej konsolidacji na wynik operacyjny Grupy Comarch był nadal negatywny i wyniósł minus 8,8 mln zł ze względu na trwającą nadal amortyzację wartości niematerialnych i prawnych nabytych w wyniku przejścia Grupy SoftM w 2008 roku (okres amortyzacji zakończy się w listopadzie 2013 roku).

b) Przychody i koszty funkcjonowania spółek prowadzących działalność związaną z medycyną

Przychody ze sprzedaży spółek prowadzących działalność związaną z medycyną (iMed24 S.A., ESAProjekt sp. z o.o.) powiększyły przychody ze sprzedaży Grupy Comarch o 5,8 mln zł (4 mln zł rok wcześniej). Wpływ tych spółek na wyniki finansowe Grupy Comarch był nadal negatywny. Wpływ na wynik operacyjny wyniósł minus 10,5 mln zł, natomiast na wynik netto minus 11,1 mln zł (w porównaniu do odpowiednio minus 9,8 mln zł i minus 10,3 mln zł w okresie trzech kwartałów 2012 roku). Koszty związane z projektami inwestycyjnymi polegającymi na wytwarzaniu oprogramowania z zakresu *e-Health*, urządzeń telemedycznych oraz prowadzeniu nowoczesnego centrum medyczno-diagnostycznego w Krakowie będą miały w okresie najbliższych kwartałów istotny wpływ na zwiększenie kosztów działalności i pogorszenie bieżącego wyniku finansowego Grupy Comarch.

Poniższa tabela przedstawia czynniki i zdarzenia nietypowe, mające znaczący wpływ na osiągnięte przez Grupę Comarch wyniki finansowe.

	Q1Q3 2013	Q1Q3 2012
Przychody ze sprzedaży CSuB	56 052	71 482
Przychody ze sprzedaży Comarch Swiss (d. A-MEA Informatik AG)	17 441	9 806
Przychody ze sprzedaży spółek prowadzących działalność związaną z Medycyną (iMed24 S.A. oraz ESA Projekt sp. z o.o.)	5 779	4 028
Wynik operacyjny CSuB (w tym amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych nabytych w wyniku przejęcia w 2009 roku)	-8 846	-11 980
Wynik netto Grupy CSuB przypadający na akcjonariuszy Comarch	-6 557	-9 190
Wynik operacyjny spółek prowadzących działalność medyczną (iMed24 S.A. oraz ESA Projekt sp. z o.o.)	-10 502	-9 849
Wynik netto spółek prowadzących działalność medyczną (iMed24 S.A. oraz ESA Projekt sp. z o.o.)	-11 139	-10 282
Wpływ na wynik operacyjny różnic kursowych zrealizowanych oraz z wyceny bilansowej	2 127	-9 775
Wpływ na wynik netto różnic kursowych zrealizowanych oraz z wyceny bilansowej	2 473	-2 887
Wpływ na wynik aktywa na podatek odroczony z tytułu działalności w SSE	-1 569	-977
Wpływ na wynik aktywów i rezerw na podatek odroczony z tyt. różnic przejściowych oraz aktywa z tytułu straty podatkowej w spółkach zależnych	4 470	934
Wpływ na wynik kosztów opcji menedżerskich	-2 154	-243

W trzecim kwartale 2013 roku wielkość zatrudnienia w Grupie Comarch uległa znacznemu zwiększeniu z uwagi na przeprowadzany w okresie letnim studencki program stażowy. Na dzień 30 września 2013 roku Grupa Comarch (bez MKS Cracovia SSA) zatrudniała 4 238 osób, o 479 osób więcej niż na dzień 31 grudnia 2012 roku i o 317 osób więcej niż na dzień 30 czerwca 2013 roku. Obecny poziom zatrudnienia jest konieczny do realizacji zawartych i planowanych przez Grupę kontraktów.

Osiągnięte na podstawowej działalności wyniki finansowe Grupy potwierdzają skuteczność realizowanej strategii zakładającej:

- a) sprzedaż rozwiązań informatycznych opartych w znaczącej części na własnych produktach,
- b) rozwój sprzedaży coraz większej ilości produktów na rynkach zagranicznych, w szczególności w Europie Zachodniej,
- c) stałe ulepszanie operacyjnej efektywności działania poprzez doskonalenie procedur i racjonalizację kosztów.

W oczekiwaniu na trwałą poprawę sytuacji gospodarczej w Polsce oraz w krajach Europy Zachodniej, Grupa Comarch aktywnie poszukuje nowych rynków zbytu (np. w Ameryce Południowej), kontynuuje inwestycje w nowe produkty i usługi informatyczne, jak rozbudowuje infrastrukturę IT. Bardzo dobra sytuacja finansowa Grupy Comarch gwarantuje bezpieczeństwo działalności w przypadku zmiennej sytuacji makroekonomicznej w Polsce i na świecie. Grupa świadomie ponosi koszty rozwoju nowych produktów oraz rozwoju działalności na rynkach zagranicznych, inwestując w ten sposób w budowanie przewagi konkurencyjnej na przyszłość.

5.2. Struktura przychodów

Struktura przychodów wg rodzaju

W trzecim kwartale 2013 roku Grupa odnotowała znacznie wyższe niż rok wcześniej przychody ze sprzedaży sprzętu komputerowego – wzrosły one o 38,3 mln zł, tj. o 3131,5%. Jest to głównie efekt dostawy sprzętu komputerowego o znacznej wartości dla jednego z klientów z sektora publicznego. Dynamicznie wzrosły przychody ze sprzedaży usług własnych (o 22,7 mln zł, tj. o 17,4%) oraz oprogramowania własnego (o 11,2 mln zł, tj. o 131,2%). Przychody ze sprzedaży oprogramowania obcego spadły o 35,7% i osiągnęły wartość 14,4 mln zł. Znacznemu zwiększeniu uległa w Q3 2013 pozostała sprzedaż (o 76,3%), co jest zasługą zwiększonych przychodów MKS Cracovia SSA oraz z działalności medycznej iMed24 S.A.

Struktura sprzedaży wg rodzaju	Q3 2013		Q3 2012		Zmiana	Zmiana
		%		%	PLN	%
Usługi	153 174	65,6%	130 517	78,4%	22 657	17,4%
Software własny	19 739	8,4%	8 539	5,1%	11 200	131,2%
Software obcy	14 392	6,2%	22 368	13,5%	-7 976	-35,7%
Hardware	39 490	16,9%	1 222	0,7%	38 267	3131,5%
Pozostałe	6 687	2,9%	3 794	2,3%	2 893	76,3%
Razem	233 482	100,0%	166 440	100,0%	67 041	40,3%

W okresie dziewięciu miesięcy 2013 roku Grupa odnotowała znacznie wyższe niż rok wcześniej przychody ze sprzedaży sprzętu komputerowego – wzrosły one o 32,1 mln zł, tj. o 228,2%. Jest to głównie efekt dostawy sprzętu komputerowego o znacznej wartości dla jednego z klientów z sektora publicznego w trzecim kwartale 2013 roku. Dynamicznie wzrosły przychody ze sprzedaży usług własnych (o 58,4 mln zł, tj. o 14,3%), wzrosła również sprzedaż oprogramowania własnego (o 3,9 mln zł, tj. o 7,9%). Przychody ze sprzedaży oprogramowania obcego wzrosły o 16,4% i osiągnęły wartość 42,6 mln zł. Pozostała sprzedaż wzrosła z 14,6 mln zł do 18,1 mln zł i odpowiada za 2,9% całkowitych przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch.

Struktura sprzedaży wg rodzaju	9 miesięcy 2013		9 miesięcy 2012		Zmiana	Zmiana
		%		%	PLN	%
Usługi	465 201	74,4%	406 848	78,1%	58 353	14,3%
Software własny	53 077	8,5%	49 188	9,4%	3 889	7,9%
Software obcy	42 551	6,8%	36 569	7,0%	5 982	16,4%
Hardware	46 206	7,4%	14 077	2,7%	32 128	228,2%
Pozostałe	18 148	2,9%	14 639	2,8%	3 509	24,0%
Razem	625 183	100,0%	521 321	100,0%	103 861	19,9%

Struktura przychodów wg odbiorców

W trzecim kwartale 2013 roku nastąpił znaczący wzrost sprzedaży (o 46,8 mln zł, tj. o 357,9%) do klientów z sektora publicznego. Jest to głównie efekt dostawy sprzętu komputerowego o znacznej wartości dla jednego z ministerstw. Przychody ze sprzedaży Grupy Comarch do odbiorców z sektora TMT wyniosły 45,9 mln zł i wzrosły o 15,1 mln zł (tj. o 49%) w porównaniu do Q3 2012. Wzrost nastąpił dzięki realizacji znacznej ilości kontraktów dla zagranicznych firm telekomunikacyjnych. Klienci z sektora finanse i bankowość zakupili produkty i usługi o wartości 32,1 mln zł, tj. o 5,4 mln zł (tj. o 14,3%) niższej od osiągniętej w analogicznym okresie roku poprzedniego. W przypadku odbiorców z sektora handel i usługi nastąpiła stabilizacja przychodów ze sprzedaży na ubiegłorocznym poziomie (ok. 19 mln zł). Sprzedaż do klientów z sektora przemysłowego wzrosła w porównaniu do Q3 2012 o 1,6 mln zł, tj. o 8,4%. Znaczący wzrost sprzedaży nastąpił w przypadku klientów z sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce (o 3 mln zł, tj. o 20,8%), w przypadku klientów MSP w rejonie DACH przychody utrzymały się na ubiegłorocznym poziomie. Sprzedaż dla klientów z sektora medycznego wzrosła w Q3 2013 roku o 4,8 mln zł, tj. o 162%.

Struktura sprzedaży wg sektorów	Q3 2013	%	Q3 2012	%	Zmiana PLN	Zmiana %
Telekomunikacja, Media, IT	45 852	19,7%	30 768	18,5%	15 084	49,0%
Finanse i Bankowość	32 068	13,7%	37 432	22,5%	-5 364	-14,3%
Handel i Usługi	19 234	8,3%	18 870	11,3%	364	1,9%
Przemysł & Utilities	20 747	8,9%	19 145	11,5%	1 602	8,4%
Sektor publiczny	59 881	25,6%	13 077	7,9%	46 804	357,9%
Małe i Średnie Przedsiębiorstwa - Polska	17 660	7,6%	14 617	8,8%	3 043	20,8%
Małe i Średnie Przedsiębiorstwa - DACH	26 259	11,2%	26 378	15,8%	-119	-0,5%
Medycyna	7 789	3,3%	2 973	1,8%	4 816	162,0%
Pozostałe	3 992	1,7%	3 180	1,9%	812	25,5%
Razem	233 482	100,0%	166 440	100,0%	67 042	40,3%

W ciągu 9 miesięcy 2013 roku nastąpił znaczący wzrost sprzedaży (o 61,1 mln zł, tj. o 125,4%) do klientów z sektora publicznego. Jest to głównie efekt dostawy sprzętu komputerowego o znacznej wartości dla jednego z ministerstw w Q3 2013. Sektor publiczny odpowiadał za 17,6% przychodów Grupy w omawianym okresie. Przychody ze sprzedaży Grupy Comarch do odbiorców z sektora TMT wyniosły 143,8 mln zł i wzrosły o 6,1 mln zł (tj. o 4,4%). Ich udział w sprzedaży ogółem z spadł z 26,4% do 23%, sektor TMT pozostaje jednak największym sektorem pod względem wartości przychodów ze sprzedaży. Klienci z sektora finanse i bankowość zakupili produkty i usługi o wartości o 4 mln zł (tj. o 4,3%) wyższej od osiągniętej w analogicznym okresie roku poprzedniego, udział klientów z tego sektora w przychodach ogółem wyniósł 15,2%. Dynamiczny wzrost przychodów nastąpił w przypadku odbiorców z sektora handel i usługi (o 13,2 mln zł, tj. o 24,7%), ich udział w sprzedaży ogółem wyniósł 10,6%. Znaczący wzrost sprzedaży (o 16,9 mln zł, tj. o 34,3%) nastąpił również w przypadku sprzedaży do sektora przemysłowego, która odpowiadała za 10,6% całkowitej sprzedaży. Zauważalny wzrost sprzedaży nastąpił w przypadku klientów z sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce (o 3,9 mln zł, tj. o 8,8%), w przypadku klientów MSP w rejonie DACH nastąpił spadek przychodów o 7,8 mln zł, tj. o 9,6%. Wartość sprzedaży dla klientów z sektora medycznego wyniosła w ciągu 9 miesięcy 2013 roku 11,5 mln zł. Wzrosła ona znacząco (o 7,4 mln zł, tj. o 184,3%) w porównaniu do ubiegłego roku i odpowiada obecnie za 1,8% całkowitych przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch.

Struktura sprzedaży wg sektorów	9 miesięcy 2013	%	9 miesięcy 2012	%	Zmiana PLN	Zmiana %
Telekomunikacja, Media, IT	143 837	23,0%	137 732	26,4%	6 105	4,4%
Finanse i Bankowość	95 432	15,2%	91 482	17,5%	3 950	4,3%
Handel i Usługi	66 445	10,6%	53 287	10,2%	13 158	24,7%
Przemysł & Utilities	66 145	10,6%	49 247	9,4%	16 898	34,3%
Sektor publiczny	109 912	17,6%	48 773	9,4%	61 139	125,4%
Małe i Średnie Przedsiębiorstwa - Polska	48 638	7,8%	44 713	8,6%	3 925	8,8%
Małe i Średnie Przedsiębiorstwa - DACH	73 494	11,8%	81 289	15,6%	-7 795	-9,6%
Medycyna	11 451	1,8%	4 028	0,8%	7 423	184,3%
Pozostałe	9 829	1,6%	10 770	2,1%	-941	-8,7%
Razem	625 183	100,0%	521 321	100,0%	103 862	19,9%

Geograficzna struktura przychodów (wg kontrahentów)

W trzecim kwartale 2013 r. Grupa odnotowała 89,4 mln zł przychodów ze sprzedaży zagranicznej, o 22,3 mln zł (tj. o 33,3%) więcej niż w Q3 2012. Bardzo znacząco wzrosła wartość sprzedaży krajowej: o 44,7 mln zł, tj. o 45% w porównaniu do trzeciego kwartału 2012 r., w znacznej mierze w wyniku zwiększonych dostaw sprzętu komputerowego dla jednego z klientów z sektora publicznego.

Geograficzna struktura sprzedaży	Q3 2013	%	Q3 2012	%	Zmiana PLN	Zmiana %
Kraj	144 034	61,7%	99 317	59,7%	44 717	45,0%
Export	89 448	38,3%	67 123	40,3%	22 325	33,3%
Razem	233 482	100,0%	166 440	100,0%	67 042	40,3%

Sprzedaż Grupy w rejonie DACH wzrosła w trzecim kwartale 2013 r. o 9,7 mln zł (tj. o 25,9%), do pozostałych krajów europejskich – o 10,2 mln zł (tj. o 47,4%). Dynamicznie wzrosła również sprzedaż w obu Amerykach – o 2,5 mln zł (tj. o 33,8%). Sprzedaż do krajów Bliskiego Wschodu i pozostałych krajów pozostawała na niskim poziomie.

	Q3 2013	%	Q3 2012	%	Zmiana PLN	Zmiana %
Kraj /Polska/	144 034	61,7%	99 317	59,7%	44 717	45,0%
Rejon DACH	47 017	20,1%	37 332	22,4%	9 685	25,9%
Europa - pozostałe	31 770	13,6%	21 558	12,9%	10 212	47,4%
Ameryki	10 029	4,3%	7 495	4,5%	2 534	33,8%
Bliski Wschód	238	0,1%	272	0,2%	-34	-12,5%
Pozostałe kraje	394	0,2%	466	0,3%	-72	-15,4%
Razem	233 482	100,0%	166 440	100,0%	67 042	40,3%

W okresie dziewięciu miesięcy 2013 r. Grupa odnotowała szybsze tempo wzrostu przychodów ze sprzedaży krajowej niż przychodów ze sprzedaży zagranicznej, głównie w wyniku zwiększonych dostaw sprzętu komputerowego dla jednego z klientów z sektora publicznego w Q3 2013. Przychody ze sprzedaży zagranicznej wyniosły 276 mln zł i były o 33,3 mln zł (tj. o 13,7%) wyższe niż rok wcześniej. Przychody ze sprzedaży krajowej wzrosły z 278,6 mln zł do 349,2 mln zł, tj. o 25,3%. W efekcie udział sprzedaży zagranicznej w sprzedaży ogółem spadł z 46,6% do 44,1%.

Geograficzna struktura sprzedaży	9 miesięcy 2013	%	9 miesięcy 2012	%	Zmiana PLN	Zmiana %
Kraj	349 192	55,9%	278 613	53,4%	70 579	25,3%
Export	275 991	44,1%	242 708	46,6%	33 283	13,7%
Razem	625 183	100,0%	521 321	100,0%	103 862	19,9%

W ciągu 9 miesięcy 2013 roku największy wzrost przychodów ze sprzedaży zagranicznej Grupy nastąpił w Amerykach: o 19,6 mln zł (tj. o 107%). Jest to związane z pozyskaniem nowych klientów w tym rejonie świata, zwłaszcza w zakresie systemów lojalnościowych. Sprzedaż do krajów rejonu DACH wzrosła o 11,3 mln zł, tj. o 8,9%, a do pozostałych krajów europejskich: o 2,2 mln zł, tj. o 2,3%. Sprzedaż do krajów Bliskiego Wschodu i pozostałych krajów pozostawała na niskim poziomie.

Geograficzna struktura sprzedaży	9 miesięcy 2013	%	9 miesięcy 2012	%	Zmiana PLN	Zmiana %
Kraj /Polska/	349 192	55,8%	278 613	53,4%	70 579	25,3%
Rejon DACH	137 244	22,0%	125 991	24,2%	11 253	8,9%
Europa - pozostałe	98 889	15,8%	96 687	18,5%	2 202	2,3%
Ameryka	37 890	6,1%	18 304	3,6%	19 586	107,0%
Bliski Wschód	776	0,1%	593	0,1%	183	30,8%
Pozostałe kraje	1 192	0,2%	1 133	0,2%	59	5,2%
RAZEM	625 183	100,0%	521 321	100,0%	103 861	19,9%

5.3. Portfel zamówień

Wartość portfela zamówień na rok bieżący wynosiła w dniu 31 października 2013 roku 877,4 mln zł i była wyższa o 22,4% niż w analogicznym okresie w 2012 roku. Wartość portfela zamówień na usługi i software własny wzrosła o 14,4% do 711,2 mln zł, a ich udział w całkowitej wartości wyniósł 81%. Wartość kontraktów zagranicznych w portfelu zamówień wzrosła o 15,5% osiągając 408,9 mln zł.

Portfel zamówień na rok bieżący	Stan na 31 października 2013 r.	Stan na 31 października 2012 r.*	Zmiana
Przychody ze sprzedaży 2013	877 446	716 754	22,4%
w tym kontrakty zagraniczne	408 946	354 142	15,5%
<i>udział kontraktów zagranicznych</i>	<i>46,6%</i>	<i>39,3%</i>	
w tym usługi i software własne	711 156	621 526	14,4%
<i>udział usług i software własnych</i>	<i>81,0%</i>	<i>85,7%</i>	

**) dane na dzień 31 października 2012 r. zostały dopasowane do aktualnego sposobu prezentacji wartości portfela zamówień i nie są tożsame z danymi zaprezentowanymi w sprawozdaniu finansowym za Q3 2012.*

Wartość portfela zamówień na rok przyszły wynosiła w dniu 31 października 2013 roku 299,6 mln zł i była niższa o 5,2% niż w analogicznym okresie w 2012 roku. Wartość przyszłorocznego portfela zamówień na usługi i software własny wzrosła o 7,5% do 272,6 mln zł, a ich udział w całkowitej wartości wyniósł 91%, w porównaniu do 80,3% rok wcześniej.

Wartość portfela zamówień na rok przyszły w dniu 31 października 2012 uwzględniała kontrakt o znacznej wartości na dostawę sprzętu komputerowego dla jednego z klientów z sektora publicznego, przypadający do realizacji w 2013 roku. W obecnym portfelu zamówień na rok przyszły, tj. na rok 2014 brak jest kontraktu o podobnym charakterze, co skutkuje niższą wartością portfela zamówień ogółem.

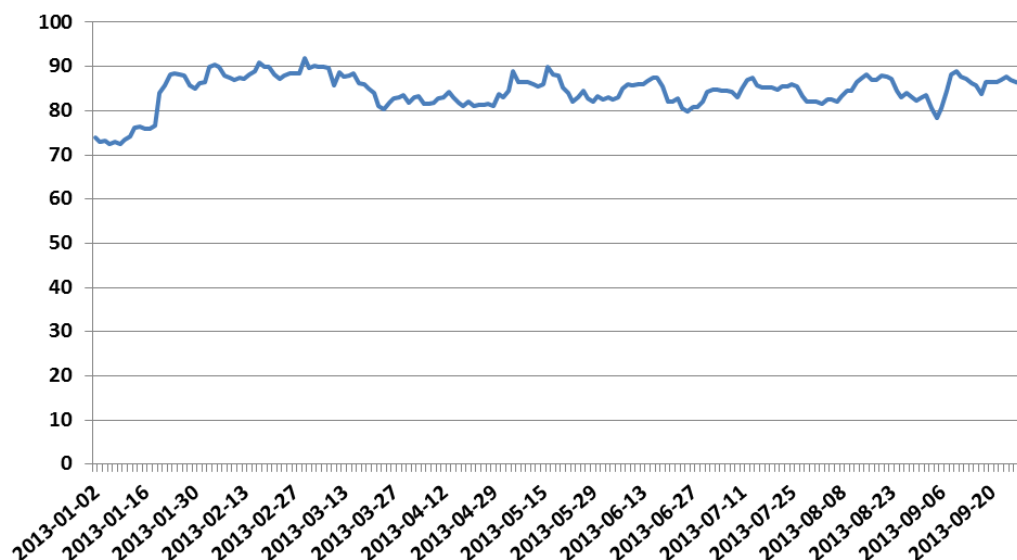
Portfel zamówień na rok przyszły	Stan na 31 października 2013 r.	Stan na 31 października 2012 r.*	Zmiana
Przychody ze sprzedaży 2014	299 574	315 958	-5,2%
w tym usługi i software własne	272 639	253 624	7,5%
udział usług i software własnych	91,0%	80,3%	

*) dane na dzień 31 października 2012 r. zostały dopasowane do aktualnego sposobu prezentacji wartości portfela zamówień i nie są tożsame z danymi zaprezentowanymi w sprawozdaniu finansowym za Q3 2012.

Wartość oraz struktura przychodów zakontraktowanych na rok bieżący i rok kolejny potwierdzają bardzo dobrą sytuację finansową Grupy Comarch, a także odzwierciedlają skuteczność realizowanej przez Grupę strategii oparcia rozwoju na własnych produktach i szukania dla nich nowych rynków zbytu.

5.4. Kurs akcji Comarch S.A.

Q1-Q3 2013

W dniu 30 września 2013 r. kurs akcji Comarch S.A. wyniósł 86,2 zł, co stanowi wzrost o 17,3% w stosunku do kursu 73,5 zł z dnia 31 grudnia 2012 r. Wyniki Grupy i kurs akcji Comarch w kolejnych kwartałach będą zależeć przede wszystkim od dynamiki rozwoju sprzedaży produktów i usług Comarch, kształtowanej przez sytuację gospodarczą i polityczną w Polsce i w Europie oraz sytuację finansową średnich i dużych przedsiębiorstw, które stanowią podstawową bazę klientów Grupy. Istotny wpływ będzie miał także poziom kursów walutowych EUR/PLN i USD/PLN oraz tempo wzrostu wynagrodzeń pracowników branży IT.

5.5. Zdarzenia III kwartału 2013 roku o dużym znaczeniu dla bieżącej działalności Grupy Comarch

5.5.1. Wybór podmiotu uprawnionego do badania oraz przeglądu sprawozdań finansowych Comarch S.A.

W dniu 10 lipca 2013 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował, że zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi, Rada Nadzorcza Comarch S.A. podjęła uchwałę nr 1/7/2013 z dnia 5 lipca 2013 r. w sprawie wyboru Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. jako podmiotu uprawnionego do badania oraz przeglądu sprawozdań finansowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Comarch S.A. Comarch S.A. korzystała w przeszłości z usług Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. (dawniej Deloitte Audyt sp. z o.o.) w zakresie przeglądu sprawozdań finansowych za pierwsze półrocze lat 2006-2009 oraz 2011-2012 oraz badania sprawozdań finansowych Spółki Comarch S.A. i rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych Spółki Comarch S.A. za

lata 2006-2009 oraz 2011-2012. Umowa została zawarta na okres 2 lat. O szczegółach spółka informowała raportem bieżącym nr 17/2013 z dnia 10 lipca 2013 r.

5.6. Zdarzenia po dacie bilansu o dużym znaczeniu dla bieżącej działalności Grupy Comarch

5.6.1. Umowa kredytu inwestycyjnego i ustanowienie hipoteki

W dniu 30 września 2013 roku Comarch S.A. podpisała umowę kredytu inwestycyjnego z Bankiem Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie. Przeznaczeniem kredytu jest refinansowanie kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w banku DnB NORD Bank Polska S.A. w dniu 28 kwietnia 2010 r., o którym mowa w pkt 3.13.1 e) niniejszego sprawozdania finansowego. Wysokość kredytu wynosi 4 126 007,39 EUR, tj. 17 424 129,21 PLN. Okres kredytowania wynosi 8 lat, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Całkowite wykorzystanie kredytu nastąpiło w dniu 1 października 2013 roku. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka w kwocie 6 189 011,09 EUR, tj. 26 136 193,83 PLN ustanowiona na nieruchomości będącej przedmiotem refinansowania oraz cesja praw z polisy ubezpieczeniowej ww. nieruchomości. Ponadto, że w dniu 1 października 2013 r. Comarch S.A. dokonała spłaty całości pozostałego zadłużenia wynikającego z ww. umowy kredytowej z bankiem DnB NORD Bank Polska S.A. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 20/2013 z dnia 1 października 2013 r.

W dniu 4 października 2013 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze w Krakowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych dokonał wpisu w Księdze Wieczystej hipoteki na nieruchomości zlokalizowanej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie, będącej własnością Comarch S.A. Podstawą wpisu ww. hipoteki jest umowa kredytu inwestycyjnego z dnia 30 września 2013 r. pomiędzy bankiem Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. a Comarch S.A., o której mowa wyżej. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 22/2013 z dnia 14 października 2013 r.

5.6.2. Umowa z konsorcjum firm Łęgprzem sp. z o.o., ZSK sp. z o.o., Graphbud sp. z o.o. na realizację V etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie

W dniu 3 października 2013 roku została zawarta umowa z konsorcjum firm Łęgprzem sp. z o.o., ZSK sp. z o.o. oraz Graphbud sp. z o.o. na realizację V etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE6). Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowo-usługowego i data center wraz z infrastrukturą drogową i techniczną. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 11 708,87 m². Wartość umowy wynosi 62 268 tys. zł (21/2013 z dnia 4 października 2013 r.). W czwartym kwartale 2013 r. Comarch S.A. rozpoczęła prace budowlane. Planowany termin zakończenia inwestycji to drugi kwartał 2015 roku.

VII. Skrócone kwartalne sprawozdanie finansowe Comarch S.A. za III kwartał 2013 roku

I. Bilans (w tys. PLN)	30 września 2013 r.	30 czerwca 2013 r.	31 grudnia 2012 r.	30 września 2012 r.
AKTYWA				
I. Aktywa trwałe	589 290	598 163	578 820	591 995
1. Wartości niematerialne i prawne	11 151	11 806	10 563	9 965
2. Rzeczowe aktywa trwałe	204 503	209 794	211 348	211 760
3. Inwestycje długoterminowe	365 387	368 815	349 593	363 592
3.1 Długoterminowe aktywa finansowe	338 799	341 914	322 083	335 770
a) w jednostkach powiązanych	338 799	341 914	322 083	335 770
3.2 Nieruchomości	26 545	26 858	27 467	27 779
3.3 Inne inwestycje długoterminowe	43	43	43	43
4. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	8 249	7 748	7 316	6 678
4.1 Aktywa z tytułu podatku odroczonego	6 791	6 710	6 413	5 170
4.2 Inne rozliczenia międzyokresowe	1 458	1 038	903	1 508
II. Aktywa obrotowe	371 445	380 331	481 830	288 035
1. Zapasy	36 518	40 023	34 798	40 232
2. Należności krótkoterminowe	253 167	263 805	403 608	205 943
2.1 od jednostek powiązanych	73 542	93 708	149 328	89 410
2.2 od pozostałych jednostek	179 625	170 097	254 280	116 533
3. Inwestycje krótkoterminowe	35 988	36 920	20 118	10 982
3.1 Krótkoterminowe aktywa finansowe	35 988	36 920	20 118	10 982
a) w jednostkach powiązanych	17 448	9 394	1 437	-
b) w pozostałych jednostkach	1 149	156	1 205	1 345
- udziały lub akcje	111	74	22	24
- udzielone pożyczki	32	82	124	121
- inne krótkoterminowe aktywa finansowe	1 006	-	1 059	1 200
c) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	17 391	27 370	17 476	9 637
4. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	45 772	39 583	23 306	30 878
Aktywa razem	960 735	978 494	1 060 650	880 030
PASYWA				
I. Kapitał własny	647 635	638 077	629 386	617 842
1. Kapitał zakładowy	8 051	8 051	8 051	8 051
2. Kapitał zapasowy	487 672	487 672	458 146	458 146
3. Kapitał z aktualizacji wyceny	115 093	116 614	120 664	126 462
4. Pozostałe kapitały rezerwowe	745	745	745	745
5. Kapitał z rozliczenia fuzji	-	-	-	-
6. Zysk (strata) z lat ubiegłych	176	176	176	176
7. Zysk (strata) netto	35 898	24 819	41 604	24 262
II. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	313 100	340 417	431 264	262 188
1. Rezerwy na zobowiązania	71 271	70 010	100 483	66 690
1.1 Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	28 555	28 705	29 847	31 224
1.2 Pozostałe rezerwy	42 716	41 305	70 636	35 466
a) krótkoterminowe	42 716	41 305	70 636	35 466
2. Zobowiązania długoterminowe	88 303	93 896	83 849	87 221
2.1 wobec jednostek powiązanych	215	255	306	341
2.2 wobec pozostałych jednostek	88 088	93 641	83 543	86 880
3. Zobowiązania krótkoterminowe	148 425	171 397	238 050	105 774
3.1 wobec jednostek powiązanych	12 817	13 322	31 715	30 265
3.2 wobec pozostałych jednostek	133 712	155 798	205 108	73 811
3.3 Fundusze specjalne	1 896	2 277	1 227	1 698
4. Rozliczenia międzyokresowe	5 101	5 114	8 882	2 503
4.1 Inne rozliczenia międzyokresowe	5 101	5 114	8 882	2 503
a) krótkoterminowe	5 101	5 114	8 882	2 503
Pasywa razem	960 735	978 494	1 060 650	880 030
Wartość księgowa	647 635	638 077	629 386	617 842
Liczba akcji (w szt.)	8 051 637	8 051 637	8 051 637	8 051 637

Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	80,44	79,25	78,17	76,73
Rozwodniona liczba akcji (w szt.)	8 116 089	8 115 232	8 051 637	8 051 637
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	79,80	78,63	78,17	76,73

II. Rachunek zysków i strat	III kwartał 2013	9 miesięcy 2013	III kwartał 2012	9 miesięcy 2012
Za okres od 01.01 – 30.09.2013 oraz 01.01 – 30.09.2012 (w tys. PLN)				
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, w tym:	140 641	423 457	124 355	378 626
- od jednostek powiązanych	37 343	109 807	20 380	61 665
1. Przychody netto ze sprzedaży produktów	117 036	344 636	99 470	322 218
2. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	23 605	78 821	24 885	56 408
II. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym:	106 620	320 684	93 062	276 254
- jednostkom powiązanym	7 184	24 450	3 810	22 438
1. Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	84 791	250 122	67 685	222 050
2. Wartość sprzedanych towarów i materiałów	21 829	70 562	25 377	54 204
III. Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	34 021	102 773	31 293	102 372
IV. Koszty sprzedaży	13 123	40 779	13 337	41 123
V. Koszty ogólnego zarządu	8 924	23 947	9 083	25 741
VI. Zysk (strata) ze sprzedaży	11 974	38 047	8 873	35 508
VII. Pozostałe przychody operacyjne	2 466	11 296	3 683	7 492
1. Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	-	-	33	51
2. Inne przychody operacyjne	2 466	11 296	3 650	7 441
VIII. Pozostałe koszty operacyjne	3 374	11 213	2 606	9 554
1. Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	-120	356	-	-
2. Koszt projektów częściowo finansowanych dotacjami	1 864	7 782	2 088	7 390
3. Inne koszty operacyjne	1 630	3 075	518	2 164
IX. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	11 066	38 130	9 950	33 446
X. Przychody finansowe	80	2 833	2 087	5 720
1. Odsetki, w tym:	264	1 270	98	1 798
- od jednostek powiązanych	443	560	-822	1 162
2. Dywidendy i udziały w zyskach	-	-	762	762
- od jednostek powiązanych	-	-	762	762
3. Inne	-184	1 563	1 227	3 160
XI. Koszty finansowe	-78	5 370	5 605	16 229
1. Odsetki	631	1 998	667	2 382
2. Aktualizacja wartości inwestycji	1 171	2 840	1 843	4 771
3. Inne	-1 880	532	3 095	9 076
XII. Zysk (strata) z działalności gospodarczej	11 224	35 593	6 432	22 937
XV. Zysk (strata) brutto	11 224	35 593	6 432	22 937
XVI. Podatek dochodowy	145	-305	-59	-1 325
XIX. Zysk (strata) netto	11 079	35 898	6 491	24 262
Zysk (strata) netto (zanualizowany)		66 827		43 002
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie 01.10.2012 – 30.09.2013 (w szt.)		8 051 637		8 051 637
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)		8,30		5,34
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych w okresie 01.10.2012 – 30.09.2013 (w szt.)		8 116 089		8 051 637
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)		8,23		5,34

III. Zestawienie zmian w kapitale własnym (w tys. PLN)	III kwartał 2013	9 miesięcy 2013	12 miesięcy 2012	9 miesięcy 2012
I. Kapitał własny na początek okresu (BO)	638 077	629 386	609 697	609 697
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-	-
I.a Kapitał własny na początek okresu (BO), po uzgodnieniu do danych porównywalnych	638 077	629 386	609 697	609 697
1. Kapitał zakładowy na początek okresu	8 051	8 051	8 051	8 051
1.1 Kapitał zakładowy na koniec okresu	8 051	8 051	8 051	8 051
2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy na początek okresu	-	-	-	-
2.1 Należne wpłaty na kapitał zakładowy na koniec okresu	-	-	-	-
3. Kapitał zapasowy na początek okresu	487 672	458 146	415 032	415 032
3.1 Zmiany kapitału zapasowego	-	29 526	43 114	43 114
a) zwiększenia (z tytułu)	-	29 526	43 114	43 114
- podział zysku z lat poprzednich	-	29 526	43 114	43 114
3.2 Kapitał zapasowy na koniec okresu	487 672	487 672	458 146	458 146
4. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	116 614	120 664	130 502	130 502
4.1 Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny	-1 521	- 5 571	-9 838	- 4 040
a) zwiększenia (z tytułu)	357	1 307	2 308	948
- rezerwa na podatek odroczony w związku z wyceną certyfikatów	357	1 307	2 308	948
b) zmniejszenia (z tytułu)	1 878	6 878	12 146	4 988
- wycena bilansowa certyfikatów inwestycyjnych	1 878	6 878	12 146	4 988
4.2 Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	115 093	115 093	120 664	126 462
5. Kapitał z fuzji na początek okresu	-	-	-	-
5.1. Kapitał z fuzji na koniec okresu	-	-	-	-
6. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu	745	745	745	745
6.1 Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu	745	745	745	745
7. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	176	41 780	55 367	55 367
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-	-
7.1 Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	176	41 780	55 367	55 367
a) zmniejszenia (z tytułu)	-	41 604	55 191	55 191
- przeniesienie zysku z lat poprzednich na kapitał zapasowy	-	29 527	43 114	43 114
- wypłata dywidendy	-	12 077	12 077	12 077
7.2 Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	176	176	176	176
8. Wynik za I półrocze 2013 r. (na początek okresu)	24 819	-	-	-
8.1 Wynik za okres	11 079	35 898	41 604	24 262
8.2. Wynik netto	35 898	35 898	41 604	24 262
II. Kapitał własny na koniec okresu (BZ)	647 635	647 635	629 386	617 842
III. Kapitał własny, po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)	647 635	647 635	629 386	617 842

IV. Rachunek przepływów pieniężnych

Za okres od 01.01– 30.09.2013

oraz 01.01-30.09.2012 (w tys. PLN)

A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

	III kwartał 2013	9 miesięcy 2013	III kwartał 2012	9 miesięcy 2012
I. Zysk (strata) netto	11 079	35 898	6 491	24 262
II. Korekty razem	13 269	42 100	-3 032	28 555
1. Amortyzacja	7 364	21 340	5 370	15 907
2. (Zyski) straty z tytułu różnic kursowych	103	-351	-552	-627
3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	799	1 857	-81	-4 391
4. (Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	1 062	3 219	1 944	4 720
5. Zmiana stanu rezerw	1 616	-29 876	-3 623	-29 596
6. Zmiana stanu zapasów	3 514	-1 710	-8 566	-7 043
7. Zmiana stanu należności	12 922	153 348	583	122 925
8. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	-7 407	-80 517	2 407	-48 973
9. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	-6 704	-25 210	-514	-24 367
10. Inne korekty	-	-	-61	-61

III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II) - metoda pośrednia

24 348 77 998 3 459 52 817

B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

I. Wpływy	-119	13 510	1 470	57 330
1. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-576	274	-89	420
2. Z aktywów finansowych, w tym:	457	13 236	2 021	56 910
a) w jednostkach powiązanych	-	12 447	997	55 884
- spłacone pożyczki	-	2 360	213	49 188
- spłacone odsetki od pożyczek	-	87	22	5 934
- otrzymane dywidendy	-	10 000	762	762
b) w pozostałych jednostkach	457	789	1 024	1 026
- odsetki	-	-	3	3
- inne wpływy z aktywów finansowych	457	789	1 021	1 023
3. Inne wpływy inwestycyjne	-	-	-462	-
II. Wydatki	-12 911	-75 222	-9 930	-145 564
1. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-4 904	-22 159	-6 840	-31 255
2. Wydatki na inwestycje w nieruchomości	-1	-17	-	-22
3. Na aktywa finansowe, w tym:	-8 006	-53 046	-3 090	-114 287
a) w jednostkach powiązanych	-8 006	-53 046	-2 679	-113 544
- nabycie aktywów finansowych	-6	-33 717	-308	-110 354
- udzielone pożyczki długoterminowe	-8 000	-10 729	-2 371	-3 190
- spłata pożyczek do jednostek powiązanych	-	-8 600	-	-
b) w pozostałych jednostkach	-	-	-411	-743
- udzielone pożyczki długoterminowe	-	-	-	-332
- nabycie aktywów finansowych	-	-	-411	-411
4. Inne wydatki inwestycyjne	-	-	-	-

III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)

-13 030 -61 712 -8 460 -88 234

C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

I. Wpływy	67	31 507	9 723	9 723
1. Kredyty i pożyczki	63	31 499	9 722	9 722
2. Inne wpływy finansowe	4	8	1	1
II. Wydatki	-21 239	-48 228	-15 208	-20 553
1. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	-12 077	-12 077	-12 077	-12 077
2. Spłaty kredytów i pożyczek	-8 475	-34 198	-2 425	-6 167
3. Odsetki	-687	-1 953	-706	-2 309
4. Inne wydatki finansowe	-	-	-	-

III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	-21 172	-16 721	-5 485	-10 830
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	-9 854	-435	-10 486	-46 247
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	-9 974	-83	-9 988	-45 702
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-120	352	498	545
F. Środki pieniężne na początek okresu	27 364	17 473	19 976	55 336
H. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/- E), w tym:	17 390	17 390	9 988	9 634
- o ograniczonej możliwości dysponowania	31	944	-518	985

V. Dodatkowe informacje i objaśnienia

1. Stosowane zasady rachunkowości

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity - Dz.U. z 2009 r. nr 152, poz. 1223, z późn. zm.) oraz zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. z 2009 r. nr 33, poz. 259, z późn. zm.).

Kompletny opis stosowanych zasad rachunkowości został przedstawiony w ostatnim rocznym sprawozdaniu finansowym Spółki, tj. sprawozdaniu za okres od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. Gdyby sprawozdanie jednostkowe za 9 miesięcy 2013 roku było sporządzane wg MSSF wynik finansowy wynosiłby 32 106 tys. zł.

Zysk zgodnie z ustawą o rachunkowości	35 898
Amortyzacja prawa wieczystego użytkowania	-69
Aktywa z tytułu działalności w SSE	-1 569
Opcja menedżerska	-2 154
Zysk według MSSF	32 106

2. Informacje o istotnych zmianach wielkości szacunkowych, w tym o korektach z tytułu rezerw, rezerwie i aktywach z tytułu odroczonego podatku dochodowego, o których mowa w ustawie o rachunkowości, dokonanych odpisach aktualizujących wartość składników aktywów

W okresie trzech kwartałów 2013 roku Comarch S.A. utworzyła odpisy aktualizujących wartość towarów i materiałów w wysokości 22 tys. zł. Spółka rozwiązała odpisy na kwotę 124 tys. zł, utworzone w latach wcześniejszych.

Na posiadanych przez Spółkę zapasach nie ustanowiono żadnych zabezpieczeń.

Na dzień 30 września 2013 roku, w związku z zapłatą należności, Comarch S.A. dokonała rozwiązania utworzonych uprzednio odpisów aktualizujących w kwocie 14 424 tys. zł oraz utworzyła odpisy aktualizujące na należności wątpliwe w wysokości 4 329 tys. zł.

a) Z uwagi na fakt, iż Spółka prowadzi zarówno działalność opodatkowaną na zasadach ogólnych jak i zwolnioną, przejściowe różnice w dochodzie podatkowym mogą realizować się w ramach obu tych działalności. Jednocześnie ostateczne ustalenie, w ramach której z działalności (opodatkowanej czy zwolnionej) różnice przejściowe zostaną zrealizowane, jest dokonywane na bazie rocznego rozliczenia podatku dochodowego po zakończeniu roku obrotowego. W 2013 r. utworzono aktywo z tytułu różnic przejściowych w podatku dochodowym w kwocie 1 505 tys. zł i rozwiązano część aktywa utworzonego na dzień 31 grudnia 2012 r. w kwocie 1 127 tys. zł. Utworzono rezerwy na podatek odroczone z tytułu różnic przejściowych w kwocie 58 tys. zł, rozwiązano rezerwę na podatek odroczone w kwocie 43 tys. zł. Łączny wpływ powyższych operacji na wynik 2013 roku wyniósł plus 363 tys. zł.

Dokonano też zmniejszenia rezerwy z tytułu podatku odroczonego związanego z wyceną posiadanych certyfikatów inwestycyjnych w CCF FIZ w kwocie 1 307 tys. zł. Rezerwa ta, tak jak i wycena certyfikatów, rozliczana jest z kapitałem z aktualizacji wyceny.

3. Wybrane noty do skróconego sprawozdania finansowego

3.1. DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE	30 września 2013 r.	30 czerwca 2013 r.	31 grudnia 2012 r.	30 września 2012 r.
a) w jednostkach zależnych	338 799	341 914	322 083	335 770
- udziały lub akcje	194 375	195 576	163 587	170 630
- udzielone pożyczki	1 196	1 242	8 005	7 528
- inne papiery wartościowe	143 149	145 027	150 027	157 185
- inne długoterminowe aktywa finansowe, w tym:	79	69	464	427
- odsetki od udzielonych pożyczek	79	69	464	427
b) w jednostkach stowarzyszonych	-	-	-	-
c) w pozostałych jednostkach	-	-	-	-
Długoterminowe aktywa finansowe, razem	338 799	341 914	322 083	335 770

3.2. ZMIANA STANU DŁUGOTERMINOWYCH AKTYWÓW FINANSOWYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH)	III kwartał 2013	9 miesięcy 2013	III kwartał 2012	9 miesięcy 2012
a) stan na początek okresu	341 914	322 083	337 678	288 030
- udziały lub akcje	195 576	163 587	171 755	64 635
- udzielone pożyczki	1 242	8 005	5 281	55 747
- inne papiery wartościowe	145 027	150 027	160 167	162 173
- inne długoterminowe aktywa, w tym odsetki od udzielonych pożyczek)	69	464	475	5 475
b) zwiększenia (z tytułu)	-52	35 411	3 283	115 661
- nabycie akcji w jednostkach zależnych	7	33 717	718	110 764
- udzielone pożyczki jednostkom zależnym	-	180	2 371	3 190
- udzielone pożyczki jednostkom pozostałym	-	-	-	332
- odsetki należne od pożyczek długoterminowych	10	29	92	652
- przeniesienie pożyczek od jednostek zależnych z krótkoterminowych do długoterminowych	-	1 022	213	213
- przeniesienie odsetek od pożyczek od jednostek zależnych z krótkoterminowych do długoterminowych	-	64	-	-
- wycena bilansowa pożyczek długoterminowych	-61	193	-111	510
- wycena bilansowa odsetek od pożyczek	-8	206	-	-
c) zmniejszenia (z tytułu)	3 063	18 695	5 191	67 921
- spłata pożyczek jednostek zależnych	-	2 130	219	49 194
- spłata pożyczek jednostek pozostałych	14	119	-	-
- przeniesienie pożyczek od jednostek powiązanych z długoterminowych do krótkoterminowych	-	5 876	-	-
- przeniesienie pożyczek od jednostek pozostałych z długoterminowych do krótkoterminowych	-	75	-	-
- spłata odsetek od pożyczek jednostek zależnych	-	-	22	5 934
- spłata odsetek od pożyczek jednostek pozostałych	-	-	-	-
- przeniesienie odsetek od pożyczek jednostek zależnych z długoterminowych do krótkoterminowych	-	670	-	-
- przeniesienie odsetek od pożyczek	-	5	-	-

pozostałych jednostek z długoterminowych do krótkoterminowych				
- wycena jednostek uczestnictwa w CCF FIZ	1 878	6 878	2 981	4 988
- aktualizacja wartości udziałów w walutach obcych	1 208	2 929	1 844	4 769
- wycena bilansowa odsetek od pożyczek	-	-	15	278
- wycena bilansowa pożyczek oraz różnice kursowe zrealizowane od spłaconych pożyczek oraz z wyceny bilansowej	-	-	150	2 796
- objęcie pożyczek odpisem aktualizacyjnym	-29	4	-	-
- objęcie odsetek od pożyczek odpisem aktualizacyjnym	-8	9	-	-
- rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość pożyczek	-	-	-32	-36
- rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość odsetek	-	-	-8	-2
d) stan na koniec okresu	338 799	338 799	335 770	335 770

3.3. KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE	30 września 2013 r.	30 czerwca 2013 r.	31 grudnia 2012 r.	30 września 2012 r.
a) w jednostkach zależnych	17 448	9 394	1 437	-
- udzielone pożyczki	17 448	9 394	1 437	-
b) w pozostałych jednostkach	1 149	156	1 205	1 345
- udzielone pożyczki	32	82	22	121
- udziały lub akcje	111	74	124	24
- inne krótkoterminowe aktywa finansowe, w tym:	1 006	-	1 059	1 200
- kontrakty forward	1 006	-	1 059	1 200
- jednostki uczestnictwa	-	-	-	-
c) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	17 391	27 370	17 476	9 637
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	17 390	27 364	17 473	9 634
- inne aktywa pieniężne	1	6	3	3
Krótkoterminowe aktywa finansowe, razem	35 988	36 920	20 118	10 982

4. Zwięzły opis istotnych dokonań lub niepowodzeń emitenta w okresie, którego dotyczy raport, wraz z wykazem najważniejszych zdarzeń ich dotyczących

W okresie trzech kwartałów 2013 Comarch S.A. osiągnęła bardzo dobre wyniki finansowe. Przychody ze sprzedaży osiągnęły poziom wyższy o 44,8 mln zł w stosunku do ubiegłego roku (423,5 mln zł wobec 378,6 mln zł w Q1-Q3 2012). Przychody netto ze sprzedaży produktów stanowiły 81,4% całości sprzedaży Spółki i były wyższe o 22,4 mln zł, tj. 7% w porównaniu do Q1-Q3 2012. Spółka wypracowała w okresie trzech kwartałów 2013 roku 38,1 mln zł zysku operacyjnego i 35,9 mln zł zysku netto. Rentowność operacyjna wyniosła 9% a rentowność netto 8,5%.

W III kwartale 2013 r. Comarch S.A. osiągnęła 140,6 mln zł przychodów ze sprzedaży, co oznacza wzrost o 13,1% w porównaniu analogicznego okresu 2012 roku. Przychody netto ze sprzedaży produktów stanowiły 83,2% całości sprzedaży Spółki i były wyższe o 17,6 mln zł niż w porównywalnym okresie roku 2012. Zysk operacyjny Spółki w Q3 2013 wyniósł 11,1 mln zł a zysk netto 11,1 mln zł. Rentowność operacyjna wyniosła 7,9% a rentowność netto 7,9%.

5. Opis czynników i zdarzeń, w szczególności o nietypowym charakterze, mających znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe

Nie wystąpiły, poza opisanymi w punkcie 2 niniejszego sprawozdania finansowego.

6. Objasnienia dotyczące sezonowości lub cykliczności działalności emitenta w prezentowanym okresie

Rozkład przychodów ze sprzedaży osiągniętych przez Comarch S.A. na przestrzeni roku 2012 przedstawiał się następująco: 19% rocznej sprzedaży zostało zrealizowane w pierwszym kwartale, 21% w drugim kwartale, 19% w trzecim kwartale oraz 41% w czwartym kwartale. Taki rozkład przychodów jest typowy dla branży informatycznej.

Na przestrzeni roku 2013 Spółka spodziewa się rozkładu przychodów ze sprzedaży zbliżonego do ubiegłorocznego.

7. Informacje o odpisach aktualizujących wartość zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania i odwrócenia odpisów z tego tytułu

W okresie trzech kwartałów 2013 roku Comarch S.A. utworzyła odpisy aktualizujące wartość towarów i materiałów w wysokości 22 tys. zł. Spółka rozwiązała odpisy na kwotę 124 tys. zł, utworzone w latach wcześniejszych.

8. Informacje o odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych, rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i prawnych lub innych aktywów oraz odwróceniu takich odpisów

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	Aktywów finansowych	Rzeczowych aktywów trwałych	WNIIP	Inne aktywa	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2013	18 136	-	-	-	18 136
Zmiana:	2 929	-	-	-	2 929
- utworzenie odpisów	2 929	-	-	-	2 929
- rozwiązanie odpisów	-	-	-	-	-
Stan na 30 września 2013	21 065	-	-	-	21 065

9. Informacje o utworzeniu, zwiększeniu, wykorzystaniu i rozwiązaniu rezerw

Krótkoterminowe	Rezerwy na koszty kontraktów	Rezerwy na kary umowne i inne roszczenia	Rezerwy na urlopy	Rezerwy na wynagrodzenia	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2013	14 527	1 412	9 819	44 878	70 636
Zmiana:	625	1 422	1 892	-31 859	-27 920
- utworzenie rezerw	6 471	1 444	6 742	17 590	32 247
- wykorzystanie rezerw	-5 846	-22	-4 850	-49 449	-60 167
Stan na 30 września 2013	15 152	2 834	11 711	13 019	42 716

Wszystkie rezerwy zostały obliczone w oparciu o wiarygodny szacunek dokonany na dzień bilansowy.

10. Informacje o rezerwach i aktywach z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	
Stan na 1 stycznia 2013 r.	6 413
Utworzenie w okresie I-IX 2013	1 505
Rozwiązanie w okresie I-IX 2013	1 127
Stan na 30 września 2013 r.	6 791

Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	
Stan na 1 stycznia 2013 r.	29 847
Utworzenie w okresie I-IX 2013	58
Rozwiązanie w okresie I-IX 2013	1 350
Stan na 30 września 2013 r.	28 555

11. Informacje o istotnych transakcjach nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych

W okresie sprawozdawczym Comarch S.A. dokonała zakupu sprzętu komputerowego w wysokości 8 958 tys. zł oraz zakupu licencji i praw autorskich w wysokości 4 263 tys. zł.

Na dzień 30 września 2013 r. przychody z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych wyniosły 3 952 tys. zł.

12. Informacje o istotnym zobowiązaniu z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych

Na dzień 30 września 2013 r. zobowiązania inwestycyjne Comarch S.A. obejmowały głównie zobowiązania za zakup sprzętu komputerowego w kwocie 877 tys. zł oraz zobowiązania za zakup licencji w kwocie 106 tys. zł.

13. Informacje o istotnych rozliczeniach z tytułu spraw sądowych

Nie wystąpiły.

14. Wskazanie korekt błędów poprzednich okresów

Nie wystąpiły.

15. Informacje na temat zmian sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów finansowych i zobowiązań finansowych jednostki, niezależnie od tego, czy te aktywa i zobowiązania są ujęte w wartości godziwej czy w skorygowanej cenie nabycia (koszcie zamortyzowanym)

Nie wystąpiły.

16. Informacje o niespłaceniu kredytu lub pożyczki lub naruszeniu istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki, w odniesieniu do których nie podjęto żadnych działań naprawczych do końca okresu sprawozdawczego

Nie wystąpiły.

17. Informacje o zawarciu przez emitenta lub jednostkę od niego zależną jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązаныmi, jeżeli pojedynczo lub łącznie są one istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe

Nie wystąpiły.

18. W przypadku instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej – informacje o zmianie sposobu (metody) jej ustalenia

Nie wystąpiły.

19. Informacje dotyczące zmiany w klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów

Nie wystąpiły.

20. Informacja dotycząca emisji, wykupu i spłaty nieudziałowych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonywała emisji, wykupu ani spłaty nieudziałowych i kapitałowych papierów wartościowych.

21. Informacja dotycząca wypłaconej (lub zadeklarowanej) dywidendy, łącznie i w przeliczeniu na jedną akcję, z podziałem na akcje zwykłe i uprzywilejowane

W dniu 26 czerwca 2013 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło Uchwałę nr 9 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy 1.01.2012 - 31.12.2012. Walne Zgromadzenie postanowiło, że wypracowany w roku obrotowym od 1 stycznia 2012 do 31 grudnia 2012 zysk netto w kwocie 41 603 839,89 złotych zostaje podzielony w ten sposób, że:

a) kwota 12 077 455,50 zł zostanie wypłacona w formie dywidendy. Dywidendę w kwocie 1 zł 50 gr za jedną akcję otrzymają osoby będące akcjonariuszami spółki w dniu 1 sierpnia 2013 roku (dzień dywidendy). Liczba akcji objętych dywidendą wynosi 8 051 637 sztuk.

b) pozostała część zysku netto w kwocie 29 526 384,39 zł zostanie przekazana na kapitał zapasowy.

Dywidenda została wypłacona w dniu 19 sierpnia 2013 roku.

22. Wskazanie zdarzeń, które wystąpiły po dniu, na który sporządzono kwartalne skrócone sprawozdanie finansowe, nieujętych w tym sprawozdaniu, a mogących w znaczący sposób wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe emitenta

Nie wystąpiły.

23. Informacja dotycząca zmian zobowiązań warunkowych lub aktywów warunkowych, które nastąpiły od czasu zakończenia ostatniego roku obrotowego.

Na dzień 30 czerwca 2013 r. wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 67 211 tys. zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2012 roku ich wartość wynosiła 67 860 tys. zł.

24. Inne informacje mogące w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego emitenta

Umowa kredytu inwestycyjnego i ustanowienie hipoteki

W dniu 30 września 2013 roku Comarch S.A. podpisała umowę kredytu inwestycyjnego z Bankiem Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie. Przeznaczeniem kredytu jest refinansowanie kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w banku DnB NOR Bank Polska S.A. w dniu 28 kwietnia 2010 r., o którym mowa w pkt 3.13.1 e) niniejszego sprawozdania finansowego. Wysokość kredytu wynosi 4 126 007,39 EUR, tj. 17 424 129,21 PLN. Okres kredytowania wynosi 8 lat, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Całkowite wykorzystanie kredytu nastąpiło w dniu 1 października 2013 roku. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka w kwocie 6 189 011,09 EUR, tj. 26 136 193,83 PLN ustanowiona na nieruchomości będącej przedmiotem refinansowania oraz cesja praw z polisy ubezpieczeniowej ww. nieruchomości. Ponadto, że w dniu 1 października 2013 r. Comarch S.A. dokonała spłaty całości pozostałego zadłużenia wynikającego z ww. umowy kredytowej z bankiem DnB NOR Bank Polska S.A. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 20/2013 z dnia 1 października 2013 r.

W dniu 4 października 2013 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze w Krakowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych dokonał wpisu w Księdze Wieczystej hipoteki na nieruchomości zlokalizowanej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie, będącej własnością Comarch S.A. Podstawą wpisu ww. hipoteki jest umowa kredytu inwestycyjnego z dnia 30 września 2013 r. pomiędzy bankiem Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. a Comarch S.A., o której mowa wyżej. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 22/2013 z dnia 14 października 2013 r.

Umowa z konsorcjum firm Łęgprzem sp. z o.o., ZSK sp. z o.o., Graphbud sp. z o.o. na realizację V etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie

W dniu 3 października 2013 roku została zawarta umowa z konsorcjum firm Łęgprzem sp. z o.o., ZSK sp. z o.o. oraz Graphbud sp. z o.o. na realizację V etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE6). Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowo-usługowego i data center wraz z infrastrukturą drogową i techniczną. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 11 708,87 m². Wartość umowy wynosi 62 268 tys. zł (21/2013 z dnia 4 października 2013 r.). W czwartym kwartale 2013 r. Comarch S.A. rozpoczęła prace budowlane. Planowany termin zakończenia inwestycji to drugi kwartał 2015 roku.